

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

DEPARTAMENTO DE MÚSICA

I.E.S CORUXO

VIGO

CURSO 2021-2022

ÍNDICE

- 1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN DA MATERIA**
- 2. COMPETENCIAS CLAVE**
- 3. OBXECTIVOS DA EDUCACIÓN SECUNDARIA OBRIGATORIA na Comunidade Autónoma de Galicia.**
- 4. OBXECTIVOS NA MATERIA DE MÚSICA NA ESO**
- 5. CURSO DE 1º ESO: OBRADOIRO DE MÚSICA**
  - 5.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, competencias clave e grado mínimo de consecución dos estándares.**
- 6. CURSO DE 2º ESO**
  - 6.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, competencias clave e grado mínimo de consecución dos estándares.**
  - 6.2. Temporalización dos contidos para 2º ESO.**
  - 6.3. Contidos mínimos esixibles para unha avaliación positiva.**
- 7. CURSO DE 3º ESO**
  - 7.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, competencias clave e grado mínimo de consecución dos estándares.**
  - 7.2. Temporalización dos contidos de 3º ESO.**
  - 7.3. Contidos mínimos esixibles para unha avaliación positiva.**
- 8. CURSO DE 4º ESO**
  - 8.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, competencias clave e grado mínimo de consecución dos estándares.**
  - 8.2. Temporalización dos contidos de 4º ESO.**
  - 8.3. Contidos mínimos esixibles para unha avaliación positiva.**
- 9. CURSO DE 1º BACHARELATO: LINGUAXE E PRÁCTICA MUSICAL**

- 9.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, competencias clave e grado mínimo de consecución dos estándares.**
- 9.2. Temporalización dos contidos de 1º Bacharelato.**
- 9.3. Contidos mínimos esixibles para unha avaliación positiva.**

10. SECCIÓNS BILINGÜES EN INGLÉS EN 2º E 3º ESO

11. AVALIACIÓN

- 11.1. Procedementos e instrumentos de avaliación na ESO. Criterios de cualificación. Indicadores de logro.**
- 11.2. Procedementos e instrumentos de avaliación no Bacharelato. Criterios de cualificación.**
- 11.3. Avaliación inicial.**
- 11.4. Plan de traballo e mecanismos para a superación de materias pendentes na ESO en no Bacharelato. Probas.**
- 11.5. Programas específicos para o alumnado repetidor na ESO.**
- 11.6. Procedementos que permiten ao alumnado acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias (Bacharelato).**
- 11.7. Mecanismos de revisión, análise e modificación das programacións didácticas.**
- 11.8. Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente. Avaliación da programación.**

12. METODOLOXÍA

- 12.1. Metodoloxía didáctica.**
- 12.2. Medidas de atención á diversidade.**
- 12.3. Elementos transversais. Educación en valores.**
- 12.4 Organización do espazo e do tempo.**
- 12.5 Materiais e recursos didácticos.**

13. APORTACIÓNS Ó PLAN LECTOR

- 13.1. Competencias lectoras que deberían dominar os nosos alumnos/as**

- 13.2. Organización de espazos e tempos. Creación de ambientes lectores.**
- 13.3. Estratexias de comprensión lectora**
- 13.4. Fomento de hábitos de lectura na área de música. Actividades**
- 13.5. Lecto-escritura no currículo de Música**
- 13.6. Actividades de mellora da competencia lectora na área de Música**
- 13.7. Avaliación do plan de lectura**

14. PLAN DE INTEGRACIÓN DAS TICS

15. PLAN DE CONVIVENCIA

16. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

17. PROCEDEMENTOS DE INFORMACIÓN AO ALUMNADO SOBRE ESTA PROGRAMACIÓN.

18. MARCO LEGAL E REFERENCIAS NORMATIVAS

*ANEXO Á PROGRAMACIÓN PARA SITUACIÓNS DE
SEMIPRESENCIALIDADE E ENSINO VIRTUAL*

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

A programación didáctica na área de Música da Educación Secundaria Obligatoria está fundamentada no Decreto 86/2015 do 25 de Xuño polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e o bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia. Este decreto está enmarcado na Lei orgánica para a mellora na calidade educativa (LOMCE) do 8/2013 do 9 de Decembro.

A música, como ben cultural e como linguaxe e medio de comunicación non verbal, constitúe un elemento con gran valor na vida das persoas; ademais, favorece o seu desenvolvemento integral, intervén na súa formación emocional e intelectual, a través do coñecemento do feito musical como manifestación cultural e histórica, e contribúe ao afianzamento dunha postura aberta, reflexiva e crítica no alumnado.

Na actualidade, a música constitúe un dos principais referentes de identificación da mocidade. Co desenvolvemento tecnolóxico multiplicáronse as canles de acceso ás cada vez máis numerosas fontes de cultura musical, así como aos seus diversos xeitos de creación e interpretación, a través de vehículos que forman parte da súa vida cotiá, como internet, os dispositivos móbiles, os reprodutores de son e os videoxogos. Ademais, fomenta o desenvolvemento da percepción, a sensibilidade estética, a expresión creativa e a reflexión crítica.

A materia de Música contribúe ao desenvolvemento de valores como o esforzo, a constancia, a disciplina, a toma de decisións, a autonomía, o compromiso, a asunción de responsabilidades e o espírito emprendedor, innovador e crítico, que contribúen ao desenvolvemento integral da persoa. A práctica musical mellora a memoria, a concentración, a atención, a psicomotricidade, o control das emocións, a autoestima, as habilidades para enfrontarse a un público ou a capacidade para traballar en grupo. A música potencia o desenvolvemento de capacidades como a comunicación oral e escrita, o pensamento matemático ou o coñecemento tecnolóxico e científico, que axudan á adquisición das competencias, ademais de procurar un ensino integral e axudar na maduración do alumnado novo.

Transcendendo estes valores estéticos, propios da competencia de conciencia e expresións culturais, o alumnado aprenderá actitudes de cooperación e traballo en equipo ao formar parte de diversas agrupacións nas que cadaquén asumirá diferentes

papeis para poder interpretar música en conxunto. Por outra parte, é interesante fomentar actitudes emprendedoras que acheguen o alumnado ás diferentes profesións no ámbito musical e non musical.

Esta materia fomenta as actividades colaborativas ao integrar os/as estudantes nun grupo, fomentando o intercambio de ideas, o respecto entre iguais, a integración, a creatividade, o coñecemento doutros contextos e o desenvolvemento da intelixencia emocional.

O estudo desta materia parte dos coñecementos previos adquiridos polo alumnado na educación primaria e do seu desenvolvemento evolutivo, afondando con elementos que, dado o seu nivel de abstracción, deben abordarse neste momento de desenvolvemento do alumnado.

Entre outros, é obxectivo desta materia dotar os alumnos e as alumnas dun vocabulario que permita a descrición de fenómenos musicais, unha comprensión da linguaxe musical como medio de expresión artística, unha sensibilidade cara á expresión musical e o entendemento da música como un fenómeno imbricado na historia e na sociedade. Tamén se lle outorga un papel importante á análise das obras musicais, entendendo que se pode levar a cabo en distintos niveis de profundidade.

Os elementos do currículo básico organizáronse en catro bloques, moi relacionados entre si, que comparten múltiples elementos: "Interpretación e creación" integra a expresión instrumental, vocal e corporal coa improvisación e a composición musical, o que permitirá ao alumnado participar da música dunha forma activa; "Escoita" pretende crear a primeira actitude fundamental cara a esta arte e dotar o alumnado das ferramentas básicas para gozar dela a través da audición e a comprensión do feito musical; "Contextos musicais e culturais" relaciona a música coa cultura e a historia, dá a coñecer o valor do patrimonio musical español e galego, e ensina a identificar o estilo e as características distintivas da música que delimitan cada período histórico básico; e finalmente, "Música e tecnoloxías" pretende abranguer o coñecemento e a práctica da interacción entre música e novas tecnoloxías. Estes aspectos teñen especial importancia debido á proximidade que as tecnoloxías teñen na vida cotiá do alumnado, polo que se pretende xerar unha vinculación entre a linguaxe tecnolóxica que utiliza habitualmente e a música dentro da aula.

Xa como remate, vese necesario resaltar a importancia do uso dunha metodoloxía axeitada a este enfoque curricular, que posibilite que o alumnado sexa protagonista da súa propia aprendizaxe, traballando de xeito colaborativo, onde a práctica e a vivencia do feito musical sexa real e relevante para o alumnado, para a comunidade educativa e para o contorno social.

Neste curso académico, os CURSOS que teñen MÚSICA son:

- ❖ 1º ESO : 1 grupo
- ❖ 2ºESO: 4 grupos
- ❖ 3º ESO : 3 grupos
- ❖ 4º ESO: 3 grupos
- ❖ 1º Bacharelato con Linguaxe e práctica musical: 1 grupo

Durante o presente curso académico, o Departamento de Música do I.E.S. Coruxo queda integrado por dous profesores: Dona Mónica Pérez Cortés, que ocupa actualmente a xefatura de departamento, e José Luis Pena Paz, profesor especialista definitivo, con adxudicación provisional neste centro durante este ano 2021-22.

Os dous profesores que imparten a materia desde o nivel de 1º ESO ata 1º de Bacharelato ,son especialistas na materia e para o reparto de niveis atendeuse a un criterio o máis equilibrado posible.

Mónica Pérez imparte clase en :

- 3 grupos de 2º ESO , dos cales 2 son de Seccións Bilingües en inglés.
- 3 grupos de 3ºESO., dos cales 2 son de Seccións Bilingües en inglés.
- 1 grupo de 4ºESO (con alumnos de 4ºA, 4ºB,4ºC).
- 1 grupo de 1º Bacharelato (con alumnos de 1º Bach A e 1º Bacharelato B).

A carga lectiva total é de **18 horas** semanais de clase de Música .

Pola súa parte, José Luis Pena Paz , imparte clase en :

- 1 grupo de 1º ESO.

- 2 grupos de 3º ESO.
- 3 grupos de 3ºESO.

A carga lectiva total é de **11 horas** semanais de clase de Música , ás que hai que engadir 1 horas semanal de Valores Éticos , e 6 horas de Xeografía e Historia en 1º ESO.

O número total de horas de Música no departamento é de **29**.

O número de alumnado que recibe clases da **materia de Música** é o que a continuación se relaciona:

Curso	Número total alumnos/as
1º ESO- Obradoiro de Música	10
2º ESO-Música + Seccións Bilingües	92
3º ESO-Música+ Seccións Bilingües	75
4º ESO Música	23
1º Bacharelato-Linguaxe e Práctica Musical	17
TOTAL :	217 alumnos/as

2. COMPETENCIAS CLAVE

A descrición das relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación na educación secundaria obrigatoria e no bacharelato será a establecida de conformidade coa Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro.

Sendo as competencias básicas as:

- Comunicación lingüística (CCL).
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT).
- Competencia dixital (CD).
- Aprender a aprender (CAA).
- Competencias sociais e cívicas (CSC).

- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- Conciencia e expresións culturais (CCEC).

As contribucións da educación musical ó desenvolvemento das competencias básicas:

1. Comunicación lingüística (CCL)

A música pode contribuir tanto á comunicación oral como á comprensión lectora a través da adquisición e o uso dun vocabulario musical específico, o emprego das diferentes variantes do discurso ou a lectura comprensiva de textos especializados. Tamén se colabora a través do traballo con cancións e outras obras musicais provistas de textos, tanto ó producir mensaxes nos que se integran a linguaxe verbal coa linguaxe musical, como ó aplicar as destrezas básicas que permiten escoitar, comprender e apreciar o valor literario ou poético dos textos das diversas cancións. Desenvólvese con diferentes procedementos: acompañamento de textos con percusión rítmica e instrumental; uso de ostinatos rítmicos e repetitivos, que poden levarse a cabo coa voz, con percusión corporal ou instrumental, etc. Ademais, as cancións axudan ó desenvolvemento da linguaxe – incremento do vocabulario, expresión, entoación, articulación e vocalización correctas. O desenvolvemento da expresión rítmica pode mellorar problemas da linguaxe nos seu aspecto lecto-escritor (dislexias, disgrafías...)

Debemos considerar a lectura como destreza básica para a ampliación desta competencia e da aprendizaxe. Deste xeito, o contacto con unha diversidade de textos resulta fundamental en todos os cursos. A elección dos textos a traballar en música está incluída no Plan Lector do centro, como máis adiante comentaremos. Neste contexto debemos familiarizar ao noso alumnado no emprego da Biblioteca escolar como espazo de aprendizaxe e disfrute.

2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)

En primeiro lugar, a música pode contribuir a esta competencia no relativo á métrica musical, a proporcionalidade, ás escalas musicais e intervalos, ós acordes, ás series armónicas, etc. Ademais está presente na aplicación de conceptos de matemáticas e física relativos á acústica e o comportamento dos materiais sonoros ou no emprego das matemáticas en correntes musicais do século XX como son a música aleatoria, algorítmica, serialismo, estocástica e a fractal.

En segundo lugar, pódese acadar no tratamento dos seguintes aspectos:

- Desde a aula de música podemos colaborar na conservación do medio ambiente identificando e proponiendo solucións para os problemas serrados polo exceso de ruído, a contaminación sonora e o uso indiscriminado da música, problemas que afectan de forma directa ós adolescentes. Máis concretamente podemos sinalar a importancia do silencio como marco imprescindible, antes e durante a interpretación musical.
- A construción de instrumentos musicais con materiais de desfeito permite o achegamento ás tarefas de reciclaxe e o respecto ó medio ambiente.
- A práctica musical realízase corporalmente, polo que axuda a valoralo noso corpo:
  - a. Por medio do movemento e a práctica instrumental obtense unha posición e ton muscular correcto, ademais dunha completa oxixenación.
  - b. O coñecemento da voz e os cambios que se producen nesta etapa, é fundamental para considerar a hixiene vocal.
  - c. O coñecemento do aparato auditivo axuda a concienciar ó alumnado da conveniencia de evitar a exposición prolongada a un exceso de ruído.
- A música, polos seus componentes afectivos, fisiolóxicos e intelectuais, incide positivamente no equilibrio persoal e anímico das persoas.

3. Competencia dixital (CD)

Implica o uso creativo, crítico e seguro das tecnoloxías da información e da comunicación para acadar os obxectivos relacionados co traballo, a aprendizaxe, a participación na sociedade. Supón a adecuación aos cambios que introducen as novas tecnoloxías na alfabetización, a lectura e a escritura.

Require un coñecemento das principais aplicacións informáticas. Supón o acceso ás fontes de información e o procesamento da mesma. Debe servir para que o alumno resolva problemas , tanto en contextos formais como informais.

Ademais, a competencia dixital implica a participación e o traballo colaborativo, así como a motivación e a curiosidade por a aprendizaxe e a mellora no uso das tecnoloxías.

En canto que o uso dos recursos tecnolóxicos no eido da música posibilita o coñecemento e dominio básico do hardware e o software musical, as técnicas de

tratamento e gravación do son, etc. O alumnado debe aproveitar as posibilidades que lles ofrecen as novas tecnoloxías tanto nos procesos de creación, interpretación e audición musicais, como nos de búsqueda de información.

4. Aprender a aprender (CAA)

Esta competencia caracterízase pola habilidade para iniciar, organizar e persistir na aprendizaxe. Isto esixe unha motivación para aprender. Motivación que debe xerarse dende a curiosidade e a necesidade de aprender, de que o estudante se sinta o protagonista no proceso de ensinanza e do resultado do seu aprendizaxe, e de que poida acadar as metas propostas.

Ademáis, esta competencia require coñecer e controlar os procesos de aprendizaxe, para poder chegar a ser máis eficaz e autónomo. Inclúe os coñecementos sobre os procesos mentais implicados na aprendizaxe (como se aprende). Todos estes coñecementos quedan reflectidos en destrezas de control inherentes á esta competencia. Estas destrezas concrétnanse en estratexias de planificación – a meta que se quere acadar e plan de acción- ; estratexias de supervisión; e estratexias de avaliación, nas que se avalía o resultado e o proceso. E sempre dende a reflexión inherente a todos os procesos mentais.

Aprender a aprender manifestase tanto individualmente como en grupo.

O obxectivo desta competencia é a autonomía na aprendizaxe. Isto supón tomar conciencia das propias capacidades, do proceso e das estratexias necesarias para desenvolvelas. A nosa meta desde a aula de música é que tódolos alumnos adquiren a capacidade de continuar unha aprendizaxe de forma autónoma, que posúan os coñecementos necesarios para tomar as súas propias decisións musicais e a motivación para seguir aprendendo música durante toda a súa vida. A educación musical ofrécenos numerosas posibilidades para conseguilo, sempre que estemos dispostos a axudar ó alumnado a reflexionar sobre as súas dificultades ou os seus erros.

Ó alumnado seralle moi útiles todas as situacións que facilitan o emprego de estratexias no eido da aprendizaxe musical, como a atención, a concentración, a memoria, a escoita, a coordinación, a planificación, a resolución de problemas, etc.

Propónse a gravación das interpretacións dos alumnos para o desenvolvemento do sentido crítico.

Para asimilar os contidos utilizamos distintas técnicas de estudo: lectura comprensiva, sublimado, esquemas, presentacións de traballos escritos ou orais; presentación de audicións e elaboración de programas das mesmas.

5. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Esta competencia implica a habilidade e capacidade para empregar os coñecementos e actitudes sobre a sociedade, para elaborar respostas, tomar decisión e resolver conflitos, así como para interactuar con outras persoas seguindo unhas normas baseadas no respecto mutuo e convicións democráticas.

Supón o desenvolvemento de destrezas como a capacidade de comunicarse dun xeito constructivo, mostrar tolerancia, expresarse e comprender puntos de vista diferentes, negociar inspirando confianza e empatía.

Moitas das actividades que se realizan na aula de música existen a cooperación e a coordinación de tódolos membros do grupo. Entre éstas, cabe destacar o canto colectivo, a danza ou a interpretación instrumental, nas que o alumno/a aprenderá a escoitar e a ser escoitado, a esperala súa quenda para actuar, a respetalas opinións, etc. Noutras actividades poténciase o desenvolvemento desta competencia: na composición colectiva, na elaboración de traballos en grupo, na participación de montaxes musicais ,etc. En tódalas actividades é preciso contar cun clima de respecto mutuo, que estimule ó alumno/a para poder expresar os seus sentimentos, aceptar os seus propios erros, valorar os esforzos propios e alleos, etc.

Ademáis, a adquisición desta competencia supón a superación de estereotipos sociais e culturais. A aceptación e respecto polas capacidades propias e alleas na práctica musical e o coñecemento e disfrute das músicas de diferentes culturas permitirán avanzar neste senso.

En definitiva, dende a materia de música valórase a diversidade, propónse o diálogo e a negociación como formas habituais de traballo e respétase o patrimonio cultural: a música é unha linguaxe universal que une as persoas e ensina a vivir en comunidade.

6. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Esta competencia implica a capacidade de transformar as ideas en actos. Isto significa adquirir conciencia da situación, e saber elixir, planificar e xestionar os coñecementos,

destrezas e habilidades necesarios con criterio propio, para poder acadar o obxectivo proposto.

Require destas habilidades: capacidade de análise, de planificación, organización, xestión e toma de decisión; capacidade de adaptación ó cambio e resolución de problemas; comunicación, e negociación; habilidade para traballar individual ou grupalmente; participación, capacidade de liderazgo e delegación; pensamento crítico e responsabilidade; autoconfianza, avaliación e autoavaliación. Ademais debe fomentar estas actitudes: actuación creadora e imaxinativa; o autocoñecemento e a autoestima; o interese e o esforzo.

No eido musical, esta competencia pódese acadar de varios modos:

- Desenvolvendo habilidades e cualidades persoais que permitan tomar decisións con criterios propios: por exemplo, na interpretación musical desenvólvense capacidades como a perseverancia, a responsabilidade, a autocrítica e a autoestima.
- Organizando e realizando actividades musicais no centro escolar, polo que se requiren habilidades sociais para traballar en equipo co fin de levar a cabo un proxecto común: dialogar, valorar as ideas dos demais, etc.

7. Conciencia e expresións culturais (CCEC)

En canto que fomenta a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións culturais e musicais, a través de experiencias perceptivas, expresivas e do coñecemento de músicas de diferentes culturas, épocas e estilos. Ademais tamén se acadará ó permitir que todo o alumnado asimile os coñecementos e habilidades necesarias para realizar unha práctica musical activa, e polo tanto poida disfrutar, como oínte, da música que escoita ou teña interese pola vida musical do seu entorno.

Como a música é un dos ámbitos que conforman a competencia cultural e artística, podemos pensar que unha persona “competente” musicalmente falando, sería aquela que desenvolve de forma constante unha serie de capacidades como:

- Cantar, tocar instrumentos seguindo partituras, bailar ou participar nun grupo musical.
- Comprender e disfrutar da música que escoita.
- Interesarse por músicas de diversos estilos, épocas e culturas, coa capacidade para emitir xuízos críticos sobre a música que escoita.

- Desenvolver un compromiso personal coa música, interesándose pola vida musical da súa comunidade, apoiándoa e participando activamente nela.
- Empregar a música en procesos creativos, xa sea inventándoa ou seleccionando músicas adecuadas para crear montaxes audiovisuais e para outras actividades artísticas.

Para poder expresarse a través da música (cantando, tocando un instrumento ou bailando), é necesaria unha práctica constante ó longo de toda esta etapa.

3. OBXECTIVOS XERAIS DA EDUCACIÓN SECUNDARIA DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA.

Segundo a *LEI ORGÁNICA DE EDUCACIÓN 8/2013, do 9 DE DECEMBRO* e o *DECRETO da XUNTA de GALICIA, 86/2015, DO 25 DE XULLO*, a educación secundaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nenas as capacidades que lles permitan alcanzar os seguintes obxectivos:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de

calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento

fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

4. OBXECTIVOS XERAIS DE MÚSICA NA ESO

A continuación reflíctense os obxectivos previstos para a etapa de ESO.

1. Utilizar a voz, o corpo, os instrumentos e dispositivos electrónicos para expresar ideas e sentimentos, enriquecendo as propias posibilidades de comunicación e respectando outras formas de expresión.
2. Desenvolver e aplicar diversas habilidades e técnicas que posibiliten a creación, a interpretación vocal e a instrumental, o movemento e a danza, tanto de forma individual como en grupo.
3. escoitar unha ampla variedade de obras, de distintos estilos, xéneros, tendencias e culturas musicais, apreciando o seu valor como fonte de coñecemento, enriquecemento intercultural e gozo persoal, interesándose por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias.
4. Recoñecer as características de diferentes obras musicais como exemplos da creación artística e do patrimonio cultural, recoñecendo as súas intencións e funcións e aplicando a terminoloxía apropiada para describilas e valoralas críticamente.
5. Utilizar de forma autónoma diversas fontes de información –medios audiovisuais, internet, textos, partituras e outros recursos gráficos- para o coñecemento e gozo da música.
6. Coñecer e utilizar diferentes medios audiovisuais e tecnoloxías da información e da comunicación como recursos para a produción musical, valorando a súa contribución ás distintas actividades musicais e a aprendizaxe autónoma da música.
7. Participar na organización e realización de actividades musicais desenvolvidas nos diferentes contextos, con respecto e disposición para superar estereotipos e prexuízos,

tomando conciencia, como membro dun grupo, do enriquecemento que se produce coas contribucións dos demais.

8. Comprender e valorar as relacións entre a linguaxe musical e outras linguaxes e ámbitos de coñecemento, así como a función e o significado da música en diferentes producións artísticas e audiovisuais e nos medios de comunicación.

9. Elaborar suizos e criterios persoais, mediante unha análise crítica dos diferentes usos sociais da música, sexa cal sexa a súa orixe, aplicándoos con autonomía e iniciativa a situacións cotiá e valorando a contribución que a música pode facer á vida persoal e da comunidade.

10. Valorar o silencio e so son como fenómenos naturais e como elementos musicais, tomando conciencia da súa función como parte integral do ambiente e utilizando coñecementos da ecoloxía acústica para aproximarse a paisaxes sonoras de diferentes épocas e espazos para combater a polución sonora.

5.CURSO DE 1º ESO : OBRADOIRO DE MÚSICA

5.1 Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, competencias clave, grado mínimo de consecución dos estándares .

Obradoiro de música. 1º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Interpretación e Creación				
m n	B1.1 A figuración rítmica: redondas, brancas, negras e corcheas, e os seus silencios. B1.2 A altura das notas B1.3 O compás binario, ternario e cuaternario B1.4 Utilización de grafías convencionais na lectura, na escritura e na interpretación de cancións e de pezas instrumentais sinxelas.	B1.1 Identificar o pulso, figuras rítmicas básicas (redondas, brancas, negras e corcheas, e os seus silencios); sonoridade maior e menor; timbres instrumentais e vocais e diferentes intensidades e velocidades.	OMB1.1.1 Identifica figuras rítmicas básicas: redondas, brancas, negras e corcheas.	CCEC CMCCT
			OMB1.1.2 Diferenza en tornos melódicos maiores e menores.	CCEC CAA
			OMB1.1.3 Identifica e transcribe ditados de patróns rítmicos e melódicos con formulacións sinxelas en estruturas binarias, ternarias e cuaternarias.	CCEC CMCCT CAA
k g	B1.5 Coñecemento básico do aparello fonador. Aplicación práctica. B1.6 Iniciación ao canto: respiración diafragmática. Postura correcta para o canto, a	B1.2 Cantar as cancións e exercicios propostos en clase de forma correcta en todos os procesos: postura, respiración, emisión e resonancia da voz.	OMB1.2.1 Mantén unha correcta postura e respiración ao entoar.	CAA CCEC

Obradoiro de música. 1º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	emisión e a proxección vocal. Exercicios e quecemento vocal progresivo.		<p>OMB1.2.2 Coñece e comprende o seu proceso de emisión e resonancia da voz.</p> <p>OMB1.2.3 Canta pezas vocais propostas aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz.</p> <p>OMB1.2.4 Practica a relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación.</p>	<p>CCEC CMCCT CAA</p> <p>CAA CCEC</p> <p>CCEC CMCCT CAA</p>
k n	B1.7 O corpo como medio de expresión musical: características xenéricas e formais. B1.8 Improvisación de pequenas pezas de xeito individual mediante o uso da voz e da percusión corporal.	B1.3 Utilizar os diferentes sons producidos mediante percusión corporal e coa voz, para a creación, a improvisación e a interpretación de pequenas pezas rítmicas.	OMB1.3.1 Utiliza os elementos producidos para elaborar pezas instrumentais e vocais de carácter rítmico.	CCEC CAA
a j l	B1.9 A escala musical e o seu uso máis habitual na música occidental. Uso da escala diatónica maior e da escala pentatónica. B1.10 Improvisación de pequenas estruturas polifónicas utilizando un ostinato e a escala pentatónica.	B1.4 Improvisar e interpretar estruturas musicais elementais construídas sobre os modos e as escalas máis sinxelas e os ritmos máis comúns. A partir das indicacións do docente, coa voz, percusión corporal, pequena percusión, instrumentos de láminas e demais instrumentos de aula.	<p>OMB1.4.1 Improvisa e interpreta estruturas musicais elementais construídas sobre os modos e as escalas máis sinxelas e os ritmos máis comúns</p> <p>OMB1.4.2 Utiliza os elementos e recursos adquiridos para elaborar arranxos e crear cancións e pezas instrumentais.</p>	<p>CAA CCEC</p> <p>CAA CCEC</p>

Obradoiro de música. 1º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			OMB1.4.3 Realiza improvisacións e composicións partindo de pautas previamente establecidas.	CSIEE
a k l	B1.11 As posibilidades expresivas do noso corpo. Elementos básicos da expresión corporal. B1.12 Utilización da escoita de pequenas melodías para realizar coreografías individuais.	B1.5 Integrar os movementos dunha coreografía de forma sincronizada co pulso.	OMB1.5.1 Utiliza os elementos e recursos adquiridos para elaborar coreografías.	CAA CCEC
			OMB1.5.2 Segue o pulso ao moverse en coreografías.	CAA CCEC
k	B1.13 Ergonomía. Elementos para unha correcta colocación postural á hora de interpretar calquera instrumento ou de traballar a nosa voz. B1.14 Técnica básica na pequena percusión.	B1.6 Interpretar pezas instrumentais cunha postura corporal adecuada e con precisión rítmica e melódica.	OMB1.6.1 Mantén unha postura correcta ao tocar ante os instrumentos.	CAA CCEC
			OMB1.6.2 Utiliza técnicas axeitadas ao tocar os diferentes instrumentos.	CAA CCEC
			OMB1.6.3 Busca a precisión rítmica e melódica nas interpretacións.	CAA CCEC
			OMB1.6.4 Adquire e aplica as habilidades técnicas e interpretativas necesarias nas actividades de interpretación axeitadas ao nivel.	CAA CCEC CSIEE

Obradoiro de música. 1º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
f j	B1.15 A forma musical: formas binarias e ternarias. B1.16 Elementos básicos dos fundamentos da composición: a repetición, a imitación e a variación	B1.7 Coñecer os principios básicos dos procedementos compositivos e as formas de organización musical.	OMB1.7.1 Comprende os conceptos e termos básicos relacionados cos procedementos compositivos e cos tipos formais.	CCEC
b d l m n	B1.17 Práctica de pezas musicais aprendidas a través da memorización e da lectura de partituras.	B1.8 Amosar interese polo desenvolvemento das capacidades e habilidades como medio para as actividades de interpretación, aceptando e cumprindo as normas que rexen a interpretación en grupo e aportando ideas musicais que contribúan ao perfeccionamento da tarefa común.	OMB1.8.1 Amosa interese polo coñecemento e polo cuidado da voz, do corpo e dos instrumentos.	CAA CCEC
	B1.18 Práctica das pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/a director/a e aos/as demais intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto. Atención ao silencio como elemento básico do feito musical.		OMB1.8.2 Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/a director/a e aos/as outros/as intérpretes, adecuación ao conxunto, mostrando espírito crítico ante a súa propia interpretación e a do seu grupo	CAA CCEC CSIEE CSC
	B1.19 Aceptación e cumprimento das normas que rexen a interpretación en grupo e a chegada das ideas musicais que contribúan ao perfeccionamento da tarefa común.		OMB1.8.3 Participa de xeito activo en agrupacións vocais e instrumentais, colaborando con actitudes de mellora e de compromiso e amosando unha actitude aberta e respectuosa.	CAA CCEC CSIEE CSC
			OMB1.8.4 Amosa apertura e respecto cara as propostas do docente e dos compañeiros e compañeiras.	CSC
a b	B1.20 Aceptación e predisposición para mellorar as capacidades técnicas e interpretativas propias, e respecto ante outras formas de expresión.	B1.9 Demostrar interese polas actividades de composición e de improvisación e amosar respecto polos creacións de seus compañeiros e compañeiras.	OMB1.9.1 Demostra unha actitude de superación e mellora das súas posibilidades e respecta as distintas capacidades e formas de expresión dos seus compañeiros e compañeiras.	CAA CCEC CSIEE CSC

Obradoiro de música. 1º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e f l	B1.21 Exploración das posibilidades de diversas fontes sonoras e práctica de habilidades técnicas para a interpretación. B1.22 Aproximación ás distintas tecnoloxías musicais e ás súas posibilidades creadoras.	B1.10 Explorar as posibilidades de distintas fontes e obxectos sonoros.	OMB1.10.1 Investiga e indaga de forma creativa as posibilidades sonoras e musicais dos obxectos.	CAA CCEC
Bloque 2. escoita				
c j l m n	B2.1 Utilización dos recursos necesarios para a comprensión da música escoitada. B2.2 Clasificación e discriminación auditiva dos tipos de voces e de instrumentos, e das agrupacións vocais e instrumentais.	B2.1 Identificar e coñecer as posibilidades físicas dos instrumentos de que se dispoña na aula.	OMB2.1.1 Diferenza as sonoridades dos instrumentos da aula, así como a súa forma e os diferentes tipos de voces.	CAA CCEC
b g j l m	B2.3 Identificación dos elementos da música e das súas características na audición e na análise de obras musicais.	B2.2 Analizar diversas producións sonoras e comparar diferentes versións das mesmas, valorando a práctica e a técnica dos/as intérpretes e o esforzo e a dedicación dos estudantes e dos profesionais da Música.	OMB2.2.1 Relaciona o feito musical con múltiples contextos. OMB2.2.2 Emprega conceptos musicais para comunicar coñecementos xuízos e opinións musicais de forma oral e escrita con rigor e claridade.	CCEC CSC CCL CSIEE
			OMB2.2.3 Toma conciencia da contribución da música á calidade da experiencia humana, mostrando unha actitude crítica ante o consumo indiscriminado de música.	CSIEE CAA

Obradoiro de música. 1º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b j	B2.4 Elementos que interveñen na construción dunha obra musical: melodía, ritmo, harmonía, timbre, textura, forma, tempo, dinámica, etc.	B2.3 Ler distintos tipos de partituras no contexto das actividades musicais da aula como apoio ás tarefas de audición.	OMB2.3.1 Segue partituras sinxelas como apoio á audición.	CCEC
a b c	B2.5 Interese por desenvolver hábitos positivos e de respecto ás demais persoas durante a escoita. B2.6 Sensibilización e actitude crítica ante o consumo indiscriminado de música e a contaminación sonora.	B2.4 Valorar o silencio como condición previa para participar nas audicións.	OMB2.4.1 Valora o silencio como elemento indispensable para a audición.	CCEC CSIEE CSC
Bloque 3. Contextos musicais e culturais				
e g i j m n	B3.1 A música ao servizo doutras linguaxes: corporal, teatral, cinematográfica, radiofónica ou publicitaria.	B3.1 Realizar exercicios que reflectan a relación da música con outras disciplinas.	OMB3.1.1 Relaciona con coherencia diferentes disciplinas artísticas	CAA CCEC
			OMB3.1.2 Identifica funcións que cumpre a música na nosa sociedade	CSC CSIEE CAA
g i j l	B3.2 Pluralidade de estilos na música actual: características culturais, artísticas e formais.	B3.2 Amosar interese por coñecer músicas de distintas características, épocas e culturas, e por ampliar e diversificar as propias preferencias musicais, adoptando unha actitude aberta e respectuosa.	OMB3.2.1 Amosa interese por coñecer distintos xéneros musicais e as súas funcións expresivas, gozando delas como oínte.	CCEC CAA CSC
			OMB3.2.2 Comunica coñecementos, xuízos e opinións musicais de forma oral e escrita con rigor e claridade.	CCL CSIEE CSC

Obradoiro de música. 1º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
j l m n	B3.3 Valoración e interese pola música de diferentes épocas e culturas, nomeadamente a galega.	B3.3 Contextualizar as obras interpretadas, amosando interese por diversificar o seu repertorio.	OMB3.3.1 Emprega un vocabulario adecuado para describir percepcións e coñecementos musicais.	CCL CCEC
			OMB3.3.2 Utiliza fontes de información para indagar sobre as novas tendencias, representantes e grupos de música popular, reflexionando sobre elas.	CCL CD CSIEE
			OMB3.3.3 Interésase por ampliar e diversificar as preferencias.	CAA CD
Bloque 4. Música e Tecnoloxías				

Obradoiro de música. 1º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e n	<p>B4.1 Utilización dos medios de comunicación, de dispositivos electrónicos, recursos da Internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical.</p> <p>B4.2 Aplicación de técnicas de gravación analóxica e dixital, para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais.</p> <p>B4.3 Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical.</p> <p>B4.4 Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e gravación de pezas musicais.</p> <p>B4.5 Emprego e coñecemento dos recursos necesarios para a conservación e a difusión das creacións musicais propias e alleas.</p>	B4.1 Utilizar recursos tecnolóxicos dispoñibles, amosando un coñecemento básico das técnicas e procedementos necesarios para gravar e reproducir.	OMB4.1.1 Coñece algunhas das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías e utilízalas como ferramentas para a actividade musical.	CD
e n	B4.6 O son e a música nos medios audiovisuais e nas tecnoloxías da información e da comunicación. Valoración dos recursos tecnolóxicos como instrumentos para o coñecemento da música e a satisfacción con ela.	B4.2 Utilizar de xeito funcional os recursos informáticos dispoñibles para a indagación do feito musical.	OMB4.2.1 Utiliza fontes e procedementos apropiados para a elaboración de traballos sobre temas relacionados co feito musical..	CD CSIEE

Os estándares de aprendizaxe en negriña correspóndense co **grado mínimo de consecución** para superar a materia.

6.- CURSO DE 2º da ESO

6.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, competencias clave, grado mínimo de consecución dos estándares .

Música. 2º de ESO				
Obxectivos		Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Interpretación e creación				
n ñ m	<p>B1.1. Parámetros do son. Elementos básicos da linguaxe musical</p> <p>B1.2. Características da voz e da palabra como medios de expresión musical. Habilidades técnicas e interpretativas, exploración e descuberta das posibilidades da voz como medio de expresión musical.</p> <p>B1.3. Instrumentos e corpo como medios de expresión musical: características xenéricas e formais.</p> <p>B1.4. Agrupacións vocais e instrumentais na música de diferentes xéneros, estilos e culturas. Interpretación individual e en grupo.</p> <p>B1.5. Práctica da relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación.</p> <p>B1.6. Fomento da sensibilidade estética, desenvolvida a través da comprensión e a interiorización da música.</p>	<p>B1.1. Recoñecer os parámetros do son e os elementos básicos da linguaxe musical, utilizando unha linguaxe técnica apropiada e aplicándoos a través da lectura ou a audición e a interpretación de pequenas obras ou fragmentos musicais.</p>	<p>MUB1.1.1. Recoñece os parámetros do son e os elementos básicos da linguaxe musical, utilizando unha linguaxe técnica apropiada.</p>	CCEC CCL
			<p>MUB1.1.2. Recoñece e aplica os ritmos e os compases a través da lectura ou a audición de pequenas obras ou fragmentos musicais.</p>	CMCCT CCEC
			<p>MUB1.1.3. Identifica e transcribe ditados de patróns rítmicos e melódicos con formulacións sinxelas en estruturas binarias, ternarias e cuaternarias.</p>	CMCCT CCEC
n	<p>B1.7. Grafías e outras formas de notación musical, convencionais e propias, empregadas como expresión musical.</p>	<p>B1.2. Distinguir e utilizar os elementos da representación gráfica da música (colocación das notas no pentagrama; clave de sol e de fa en cuarta; duración das figuras; signos que afectan a intensidade e matices; indicacións rítmicas e de tempo, etc.).</p>	<p>MUB1.2.1. Distingue e emprega os elementos que se utilizan na representación gráfica da música (colocación das notas no pentagrama; clave de sol e de fa en cuarta; duración das figuras; signos que afectan a intensidade e matices; indicacións rítmicas e de tempo, etc.).</p>	CCEC

Música. 2º de ESO				
Objetivos		Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
n g	B1.8. Exploración das posibilidades de diversas fontes sonoras e práctica de habilidades técnicas para a interpretación. B1.9. Experimentación e práctica das técnicas do movemento e da danza, expresión dos contidos musicais a través do corpo e do movemento, e a interpretación dun repertorio variado de danzas.	B1.3. Improvisar e interpretar estruturas musicais elementais construídas sobre os modos e as escalas máis sinxelas e os ritmos máis comúns.	MUB1.3.1. Improvisa e interpreta estruturas musicais elementais construídas sobre os modos e as escalas máis sinxelas e os ritmos máis comúns.	CAA CCEC
			MUB1.3.2. Utiliza os elementos e os recursos adquiridos para elaborar arranxos e crear cancións, pezas instrumentais e coreografías.	CAA CCEC
a b d	B1.10. Práctica das pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/a director/a e aos/as demais intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto. B1.11. Aceptación e cumprimento das normas que rexen a interpretación en grupo e a achega das ideas musicais que contribúan ao perfeccionamento da tarefa común. B1.12. Aceptación e predisposición para mellorar as capacidades técnicas e interpretativas propias, e respecto ante outras formas de expresión.	B1.4. Amosar interese polo desenvolvemento das capacidades e as habilidades técnicas como medio para as actividades de interpretación, aceptando e cumprindo as normas que rexen a interpretación en grupo e achegando ideas musicais que contribúan ao perfeccionamento da tarefa común.	MUB1.4.1. Amosa interese polo coñecemento e a aplicación de técnicas e as normas do coidado da voz, o corpo e os instrumentos.	CAA CCEC
			MUB1.4.2. Canta pezas vocais propostas aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz.	CCEC
			MUB1.4.3. Practica a relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación.	CCEC
			MUB1.4.4. Adquire e aplica as habilidades técnicas e interpretativas necesarias nas actividades de interpretación adecuadas ao nivel.	CCEC
			MUB1.4.5. Coñece e pon en práctica as técnicas de control de emocións á hora de mellorar os seus resultados na exposición ante un público.	CAA CCEC
a n	B1.13. Improvisación, elaboración de arranxos e composición como recursos para a creación musical en todas as súas vertentes; elaboración de arranxos de cancións e pezas instrumentais, con acompañamentos sinxelos e selección de distintos tipos de organización musical. B1.14. Composición individual ou en grupo de cancións e	B1.5. Amosar interese polas actividades de composición e improvisación, e respecto polas creacións dos seus compañeiros e das súas compañeiras.	MUB1.5.1. Realiza improvisacións e composicións partindo de pautas previamente establecidas.	CAA CCEC
			MUB1.5.2. Amosa unha actitude de superación e mellora das súas posibilidades, e respecta as capacidades e as formas de expresión dos seus compañeiros e das súas	CSIEE

Música. 2º de ESO				
Obxectivos		Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	pezas instrumentais para distintas agrupacións, a partir da combinación de elementos e recursos presentados no contexto das actividades que se realizan na aula.		compañeiras.	
g n d ñ	B1.15. Práctica de pezas musicais aprendidas a través da memorización e da lectura de partituras.	B1.6. Participar activamente e con iniciativa persoal nas actividades de interpretación, asumindo diferentes papeis, intentando concertar a súa acción coa do resto do conxunto, achegando ideas musicais e contribuíndo ao perfeccionamento da tarefa en común.	MUB1.6.1. Práctica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas de diferentes xéneros, estilos e culturas, aprendidas por imitación e a través da lectura de partituras con diversas formas de notación, adecuadas ao nivel.	CCEC
	B1.16. Sonorización de representacións dramáticas, actividades de expresión corporal, e danza e imaxes fixas e en movemento na realización de producións audiovisuais.		MUB1.6.2. Práctica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas do patrimonio español e galego.	CCEC
			MUB1.6.3. A mosar a apertura e respecto cara ás propostas do profesorado e dos compañeiros e as compañeiras.	CSC
			MUB1.6.4. Práctica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/a director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto, amosando espírito crítico ante a súa propia interpretación e a do seu grupo.	CSC
			MUB1.6.5. Participa activamente en agrupacións vocais e instrumentais, colaborando con actitudes de mellora e compromiso e amosando unha actitude aberta e respectuosa.	CSIEE
Bloque 2. escoita				
n	B2.1. Utilización dos recursos necesarios para a	B2.1. Identificar e describir os instrumentos e as voces, e	MUB2.1.1. Diferencia as sonoridades dos	CCEC

Música. 2º de ESO				
Obxectivos		Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
ñ	<p>comprensión da música escoitada.</p> <p>B2.2. Identificación dos elementos da música e das súas características na audición e na análise de obras musicais.</p> <p>B2.3. Clasificación e discriminación auditiva dos tipos de voces e instrumentos, e das agrupacións vocais e instrumentais.</p>	as súas agrupacións.	<p>instrumentos da orquestra, así como a súa forma e os diferentes tipos de voces.</p>	
			<p>MUB2.1.2. Diferencia as sonoridades dos instrumentos máis característicos da música popular moderna, do folclore e doutras agrupacións musicais.</p>	CCEC
n	<p>B2.4. Elementos que interveñen na construción dunha obra musical: melodía, ritmo, harmonía, timbre, textura, forma, tempo, dinámica, etc.</p>	<p>B2.2. Seguir distintos tipos de partituras no contexto das actividades musicais da aula como apoio ás tarefas de audición.</p>	<p>MUB2.2.1. Sigue partituras como apoio á audición.</p>	CCEC
ba	<p>B2.5. Interese por desenvolver hábitos positivos e de respecto ás demais persoas durante a escoita.</p>	<p>B2.3. Valorar o silencio como condición previa para participar nas audicións.</p>	<p>MUB2.3.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a interpretación e a audición.</p>	CSC
hn	<p>B2.6. Audición, análise elemental e apreciación crítica de obras vocais e instrumentais de distintos estilos, xéneros, tendencias e culturas musicais, incluíndo as interpretacións e composicións realizadas na aula. Investigación de músicas de distintas características para ampliar as propias preferencias musicais.</p>	<p>B2.4. Identificar e describir, mediante o uso de distintas linguaxes (gráfica, corporal ou verbal), elementos e formas de organización e estruturación musical (ritmo, melodía, textura, timbre, repetición, imitación, variación) dunha obra musical interpretada en vivo ou gravada.</p>	<p>MUB2.4.1. Describe os elementos das obras musicais propostas.</p>	CCL CCEC
			<p>MUB2.4.2. Utiliza de xeito guiado recursos como apoio á análise musical.</p>	CCEC
			<p>MUB2.4.3. Emprega conceptos musicais para comunicar coñecementos, xuízos e opinións musicais de forma oral e escrita, con rigor e claridade.</p>	CCL
efm	<p>B2.7. Sensibilización e actitude crítica ante o consumo indiscriminado de música e a contaminación sonora.</p>	<p>B2.5. Identificar situacións do ámbito cotián nas que se produce un uso indiscriminado do son, analizar as súas causas e propor solucións.</p>	<p>MUB2.5.1. Toma conciencia da contribución da música á calidade da experiencia humana, amosando unha actitude crítica ante o consumo indiscriminado de música.</p>	CSC
			<p>MUB2.5.2. Elabora traballos de indagación sobre a contaminación acústica.</p>	CSIEE CD
Bloque 3. Contextos musicais e culturais				
mn	<p>B3.1. A música ao servizo doutras linguaxes: corporal, teatral, cinematográfica,</p>	<p>B3.1. Realizar exercicios que reflentan a relación da música con outras</p>	<p>MUB3.1.1. Recoñece, crea e interpreta distintas manifestacións da danza.</p>	CCEC

Música. 2º de ESO				
Obxectivos		Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	radiofónica ou publicitaria. B3.2. Análise da música empregada en diferentes tipos de espectáculos e producións audiovisuais.	disciplinas.	MUB3.1.2. Distingue as diversas funcións que cumpre a música na nosa sociedade.	CCEC
l n	B3.3. Pluralidade de estilos na música actual: características culturais, artísticas e formais.	B3.2. Demostrar interese polas músicas de distintas características, épocas e culturas, e por ampliar e diversificar as propias preferencias musicais, adoptando unha actitude aberta e respectuosa.	MUB3.2.1. Aмосa interese por coñecer os xéneros musicais e as súas funcións expresivas, gozando deles como oínte con capacidade selectiva.	CCEC
l n ñ	B3.4. Emprego e coñecemento dos recursos necesarios para a conservación e a difusión das creacións musicais propias e alleas. B3.5. Utilización de diversas fontes de información para indagar sobre instrumentos, compositores/as, concertos e producións musicais en vivo e gravadas, tanto do patrimonio galego como da música occidental en xeral e doutras culturas.	B3.3. Apreciar a importancia do patrimonio cultural musical español e galego, e comprender o valor de conservalo e transmitilo.	MUB3.3.1. Valora e respecta a importancia do patrimonio musical español e galego	CCEC
			MUB3.3.2. Practica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas do patrimonio español e galego.	CCEC
			MUB3.3.3. Coñece e describe os instrumentos tradicionais españois e galegos.	CCEC
			MUB3.3.4. Contribúe á conservación, a recuperación e a transmisión do patrimonio musical galego, colaborando na recollida, na gravación e na transcripción de pezas.	CCEC CSIEE
h e	B3.6. Recollida de información, valoración e exposición do feito musical e as súas opinións.	B3.4. Valorar a asimilación e o emprego dalgúns conceptos musicais básicos necesarios á hora de emitir xuízos de valor ou "falar de música".	MUB3.4.1. Emprega un vocabulario adecuado para describir percepcións e coñecementos musicais	CCL
			MUB3.4.2. Comunica coñecementos, xuízos e opinións musicais de xeito oral e escrito, con rigor e claridade.	CCL
e n l	B3.7. Música actual: novas tendencias; concertos en directo.	B3.5. Amosar interese e actitude crítica pola música actual, os musicais, os concertos en vivo e as novas propostas musicais, valorando os seus elementos creativos e	MUB3.5.1. Utiliza diversas fontes de información de xeito guiado para indagar sobre novas tendencias, representantes, grupos de música popular, etc., e realiza unha revisión crítica desas producións.	CD

Música. 2º de ESO				
Obxectivos		Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		innovadores.	MUB3.5.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias.	CAA
Bloque 4. Música e tecnoloxías				
e n	<p>B4.1. Utilización de dispositivos electrónicos, recursos da internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical.</p> <p>B4.2. Aplicación de técnicas de gravación analóxica e dixital, para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais.</p> <p>B4.3. Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical.</p> <p>B4.4. Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e gravación de pezas musicais.</p> <p>B4.5. Emprego e coñecemento dos recursos necesarios para a conservación e a difusión das creacións musicais propias e alleas.</p>	B4.1. Utilizar recursos tecnolóxicos dispoñibles para gravar e reproducir música.	MUB4.1.1. Coñece algunhas das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías e utilizaas como ferramentas para a actividade musical.	CD
			MUB4.1.2. Participa na produción musical demostrando o uso adecuado dos materiais relacionados, os métodos e as tecnoloxías.	CD CSIEE
e n	B4.6. O son e a música nos medios audiovisuais e nas tecnoloxías da información e da comunicación. Valoración dos recursos tecnolóxicos como instrumentos para o coñecemento da música e a satisfacción con ela.	B4.2. Utilizar de xeito funcional os recursos informáticos dispoñibles para a aprendizaxe e a indagación do feito musical.	MUB4.2.1. Utiliza de xeito guiado as fontes e os procedementos apropiados para elaborar traballos sobre temas relacionados co feito musical.	CD

Os estándares de aprendizaxe en negriña correspóndense co **grado mínimo de consecución** para superar a materia.

6.2. TEMPORALIZACIÓN DE CONTIDOS PARA 2º ESO

A temporalización terá unha certa flexibilidade dependendo da asimilación dos obxectivos, contidos e competencias básicas.

1ª avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Material de referencia	Temporalización	
	UD / Tema / Prox.	Bloque	CONTIDO		Mes	Sesiões
	1	B1.1	Así sona. As Cualidades do son	(libro de texto, audio e audiovisual ...)	Set/ Out	8
B1.2		Linguaxe musical: o ritmo				
B1.3		Os instrumentos de percusión. Práctica percusión corporal				
B1.4		Voz cantada e voz falada. Práctica				
B1.5		Audición: Carmen. Bizet				
B1.6		Profesiões musicais: Enxeñeiro de son				
2	B2.1	Para tódolos gustos. Os xéneros musicais	(libro de texto, audio e audiovisual ...)	Out. / Nov.	8	
	B2.2	Linguaxe musical: a melodía				
	B2.3	Os instrumentos aerófonos (madeira). Práctica frauta doce				
	B2.4	Clasificación das voces. Práctica				
	B2.5	Audición: Pasión según S. Mateo. J.S.Bach				
	B2.6	Profesiões musicais: O compositor				
3	B3.1	Unha música para cada ocasión. A forma musical	(libro de texto, audio e audiovisual ...)	Nov. / Dec.	8	
	B3.2	Linguaxe musical: signos de prolongación				
	B3.3	Os instrumentos aerófonos (metal)				
	B3.4	A muda da voz				
	B3.5	Audición: Peer Gynt . Grieg				
	B3.6	Profesiões musicais: O intérprete				

2ª avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Material de ref.	Temporalización	
	UD / Tema / Prox.	Bloque	CONTIDO		Mes	Sesiões
	1	B1.1	O máis clásico. Periodos da música culta	(libro de texto, audio e audiovisual ...)	Xan/ Feb	8
B1.2		Linguaxe musical: tempo, matices				
B1.3		Os instrumentos cordófonos. Práctica instrumental conxunto				
B1.4		Técnica vocal. Práctica canon				
B1.5		Audición: Sinfonía nº94 Sol M. Haydn				
B1.6		Profesiões musicais: O Director de orquestra				
2	B2.1	Sons do mundo. Músicas do mundo	(libro de texto, audio e audiovisual ...)	Febr / Marz.	8	
	B2.2	Linguaxe musical: A escala				
	B2.3	Os instrumentos populares. Práctica instrumental conxunto				
	B2.4	As cancións tradicionais. Práctica				
	B2.5	Audición: El sombrero de tres picos. M. De Falla				
	B2.6	Profesiões musicais: O luthier				
3	B3.1	Música moderna. Estilos	(libro de texto, audio e audiovisual ...)	Marz / Abr.	8	
	B3.2	Linguaxe musical: notas a contratempo e síncopas				
	B3.3	Os instrumentos da música moderna. Práctica conxunto				
	B3.4	Os estilos de canto. Práctica				
	B3.5	Audición: We are the champions. Freddie Mercury				
	B3.6	Profesiões musicais: O arraxador musical				

3ª avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Material de ref. (libro de texto, audio e audiovisual...)	Temporalización	
	UD / Tema / Prox.	Bloque	CONTIDO		Mes	Sesiões
	1	B1.1	Álzase o pano. A ópera	(libro de texto, audio e audiovisual ...)	Abr/ Mai	8
B1.2		Linguaxe musical: os intervalos				
B1.3		Os instrumentos de teclado. Práctica conxunto				
B1.4		Voz cantada: O romance				
B1.5		Audición: Nabucco. Verdi				
B1.6		Profesiões musicais: O cantante				
2	B2.1	Música para a danza. Tipoloxía	(libro de	Mai. /	8	

3	B2.2	Linguaxe musical: a textura	texto, audio e audiovisual ...)	Xuñ.	
	B2.3	Os instrumentos. Agrupacións musicais. Práctica conxunto			
	B2.4	A voz e a danza.			
	B2.5	Audición: o lago dos cisnes. Chaikovski			
	B2.6	Profesións musicais: O bailarín			
	B3.1	Música e tecnoloxías. Historia da gravación	(libro de texto, audio e audiovisual ...)	Xuñ	8
	B3.2	Linguaxe musical: subdivisión dos compases			
	B3.3	Os instrumentos electrónicos. Práctica conxunto			
	B3.4	O acompañamento das cancións			
	B3.5	Audición: Fool's Overture. Supertramp			
	B3.6	Profesións musicais: O produtor			

6.3 CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES PARA UNHA AVALIACIÓN POSITIVA

- Identificar as cualidades do son e os elementos básicos da obra musical.
- Recoñecer os elementos da linguaxe musical: manexo dos elementos básicos contidos nunha partitura: pentagrama, figuras, silencios, clave de Sol e Fa en 4ª liña, alteracións.
- Interpretar patróns rítmicos básicos utilizando os instrumentos Orf, a fruta doce e/ou a percusión corporal.
- Interpretar as pezas estudadas na aula coa fruta doce e/ou outros instrumentos musicais dispoñibles nas aulas de Música e outros dos que dispoña o alumnado.
- Recoñecer e identificar a través da escoita activa de pezas de diferentes estilos así como as voces humanas e os instrumentos musicais tanto no seu aspecto físico como tímbrico, así como as agrupacións vocais e instrumentais: os coros, a orquestra, a banda, os grupos de jazz e de música actual, os instrumentos musicais tradicionais e de outras culturas.
- Manexar o léxico específico musical básico.
- Expresarse con claridade e rigor tanto oralmente como na escrita.

7. CURSO DE 3º ESO

7.1 CONTIDOS ,CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE PARA 3º ESO

Música. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

Música. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Interpretación e creación				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ N 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Repaso dos elementos da representación gráfica da música. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Distinguir e utilizar os elementos da representación gráfica da música (colocación das notas no pentagrama; notas adicionais, clave de sol e de fa en cuarta; duración das figuras; signos que afectan a intensidade e matices; indicacións rítmicas e de tempo, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.1.1. Distingue e emprega os elementos que se utilizan na representación gráfica da música (colocación das notas no pentagrama; notas adicionais, clave de fa en cuarta; duración das figuras; signos que afectan a intensidade e matices; indicacións rítmicas e de tempo, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ n ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Textura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Analizar e comprender o concepto de textura e recoñecer, a través da audición e a lectura de partituras, os tipos de textura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.2.1. Recoñece, comprende e analiza tipos de textura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ n ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Procedementos compositivos e formas de organización musical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Coñecer os principios básicos dos procedementos compositivos e as formas de organización musical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.3.1. Comprende e identifica os conceptos e os termos básicos relacionados cos procedementos compositivos e os tipos formais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m ▪ c ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Experimentación e práctica das técnicas do movemente e da danza, expresión dos contidos musicais a través do corpo e do movemente, e a interpretación dun repertorio variado de danzas. ▪ B1.5. Práctica da relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación. ▪ B1.6. Aceptación e cumprimento das normas que rexen a interpretación en grupo e a achega das ideas musicais que contribúan ao perfeccionamento da tarefa común. ▪ B1.7. Aceptación e predisposición para mellorar as capacidades técnicas e interpretativas propias, e respecto ante outras formas de expresión. ▪ B1.8. Sonorización de representacións dramáticas, actividades de expresión corporal, e danza e imaxes fixas e en movemente na realización de producións audiovisuais. ▪ B1.9. Fomento da sensibilidade estética desenvolvida a través da comprensión e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Amosar interese polo desenvolvemento das capacidades e as habilidades técnicas como medio para as actividades de interpretación, aceptando e cumprindo as normas que rexen a interpretación en grupo, e achegando ideas musicais que contribúan ao perfeccionamento da tarefa común. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.4.1. Amosa interese polo coñecemento e a aplicación de técnicas e normas do coidado da voz, o corpo e os instrumentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.4.2. Canta pezas vocais propostas aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.4.3. Practica a relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.4.4. Adquire e aplica as habilidades técnicas e interpretativas necesarias nas actividades de interpretación adecuadas ao nivel. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.4.5. Coñece e pon en práctica as técnicas de control de emocións á hora de mellorar os seus resultados na exposición ante un público. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA

Música. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	interiorización da música.			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Composición individual ou en grupo de cancións e pezas instrumentais para distintas agrupacións a partir da combinación de elementos e recursos presentados no contexto das actividades que se realizan na aula 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Amosar interese polas actividades de composición, improvisación e amosar respecto polas creacións dos seus compañeiros e das súas compañeiras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.5.1. Realiza improvisacións e composicións partindo de pautas previamente establecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.5.2. Amosa unha actitude de superación e mellora das súas posibilidades e respecta as capacidades e as formas de expresión dos seus compañeiros e das súas compañeiras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ g ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Práctica, creación, memorización e interpretación de pezas musicais en grupo, aprendidas a través da lectura de partituras con diversas formas de notación. ▪ B1.12. Práctica das pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Participar activamente e con iniciativa persoal nas actividades de interpretación, asumindo diferentes papeis, intentando concertar a súa acción coa do resto do conxunto, achegando ideas musicais e contribuíndo ao perfeccionamento da tarefa en común. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.1. Práctica, crea, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas de diferentes xéneros, estilos, épocas históricas e culturas, aprendidas por imitación e a través da lectura de partituras con diversas formas de notación, adecuadas ao nivel. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.2. Práctica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas do patrimonio español e galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.3. Amosa apertura e respecto cara ás propostas do profesor/a e dos compañeiros/as. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.4. Práctica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto, amosando espírito crítico ante a súa propia interpretación e a do seu grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.5. Participa activamente en agrupacións vocais e instrumentais, colaborando con actitudes de mellora e compromiso e amosando unha actitude aberta e respectuosa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ n ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.13. Exploración das posibilidades de diversas fontes sonoras e práctica de habilidades técnicas para a interpretación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Explorar as posibilidades de distintas fontes e obxectos sonoros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.7.1. Amosa interese polas paisaxes sonoras que nos rodean e reflexiona sobre elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.7.2. Investiga de forma creativa acerca das 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA

Música. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			posibilidades sonoras e musicais dos obxectos sonoros.	
Bloque 2. escoita				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Clasificación e discriminación auditiva dos tipos de voces e instrumentos e das agrupacións vocais e instrumentais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Identificar e describir os instrumentos e voces e as súas agrupacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.1.3. Explora e descubre as posibilidades da voz e os instrumentos, e a súa evolución ao longo da historia da música. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Utilización dos recursos necesarios para a comprensión da música escoitada. ▪ B2.3. Identificación dos elementos da música e das súas características na audición e na análise de obras musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Ler e analizar distintos tipos de partituras no contexto das actividades musicais da aula como apoio ás tarefas de audición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.2.1. Le e analiza partituras como apoio á audición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Aplicación de estratexias de atención, audición interior, memoria comprensiva e anticipación durante a interpretación e a creación musical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Valorar o silencio como condición previa para participar nas audicións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.3.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a interpretación e a audición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ l ▪ n ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Audición, análise elemental e apreciación crítica de obras vocais e instrumentais de distintos estilos, xéneros, tendencias e culturas musicais, incluíndo as interpretacións e as composicións realizadas na aula. Interese por coñecer músicas de distintas características e por ampliar as propias preferencias musicais. ▪ B2.6. Música en vivo: concertos e outras manifestacións musicais, da propia cultura musical e de outras. Interese por desenvolver hábitos positivos e de respecto ás demais persoas durante a escoita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Recoñecer auditivamente e determinar a época ou a cultura á que pertencen distintas obras musicais, interesándose por ampliar as súas preferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.4.1. Aмосa interese por coñecer músicas doutras épocas e culturas, comparando e contrastando as novas músicas coñecidas. ▪ MUB2.4.2. Recoñece e sabe situar no espazo e no tempo músicas de diferentes culturas e épocas históricas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Elementos que interveñen na construción dunha obra musical: melodía, ritmo, harmonía, timbre, textura, forma, tempo, dinámica, etc. ▪ B2.8. Valoración da audición como forma de comunicación e como fonte de coñecemento e enriquecemento intercultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Identificar e describir, mediante o uso de distintas linguaxes (gráfica, corporal ou verbal), algúns elementos e formas de organización e estruturación musical (ritmo, melodía, textura, timbre, repetición, imitación e variación) dunha obra musical interpretada en vivo ou gravada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.5.1. Describe de xeito pormenorizado os diferentes elementos das obras musicais propostas usando distintas linguaxes. ▪ MUB2.5.2. Utiliza recursos con autonomía como apoio ao análise musical. ▪ MUB2.5.3. Emprega conceptos musicais para comunicar coñecementos, xuízos e opinións musicais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA ▪ CCL

Música. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			de xeito oral e escrito, con rigor e claridade.	
Bloque 3. Contextos musicais e culturais				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ n ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. A música ao servizo doutras linguaxes: corporal, teatral, cinematográfica, radiofónica ou publicitaria. ▪ B3.4. Análise da música empregada en diferentes tipos de espectáculos e producións audiovisuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Realizar exercicios que reflectan a relación da música con outras disciplinas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.1.1. Expresa contidos musicais e relacións con épocas da historia da música e con outras disciplinas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.1.2. Recoñece e interpreta manifestacións da danza identificando e explicando con linguaxe técnica adecuada a época histórica á que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.1.3. Distingue e explica as diversas funcións que cumpre a música na sociedade ao longo da historia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ l ▪ n ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Utilización de diversas fontes de información para indagar sobre instrumentos, compositores e compositoras, concertos e producións musicais en vivo e gravadas, tanto do patrimonio galego como da música occidental en xeral e doutras culturas. ▪ B3.6. O son e a música nos medios audiovisuais e nas tecnoloxías da información e da comunicación. Valoración dos recursos tecnolóxicos como instrumentos para o coñecemento da música e a satisfacción con ela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Demostrar interese por coñecer músicas de distintas características, épocas e culturas, e por ampliar e diversificar as propias preferencias musicais, adoptando unha actitude aberta e respectuosa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.2.1. Amosa interese por coñecer música de diferentes épocas e culturas como fonte de enriquecemento cultural e satisfacción persoal, elaborando algún proxecto de investigación e exposición 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecemento e localización nas coordenadas espazo-temporais das manifestacións musicais máis significativas do patrimonio musical galego, occidental e doutras culturas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Relacionar as cuestións técnicas aprendidas coas características das épocas da historia musical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.3.1. Relaciona as cuestións técnicas aprendidas vinculándoas ás épocas da historia da música correspondentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Épocas da historia da música: características principais, autores/as significativos/as, audicións con apoio de partitura e interpretación de pezas ou fragmentos das distintas épocas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Distinguir, situar e caracterizar as grandes épocas da historia da música. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.4.1. Distingue e sitúa temporalmente ás épocas da historia da música e as tendencias musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.4.2. Examina e explica con criterio musical a relación entre os acontecementos históricos, o desenvolvemento tecnolóxico e a música na sociedade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL

Música. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ n ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Recollida de información, valoración e exposición do feito musical e as súas opinións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Valorar a asimilación e empregar algúns conceptos musicais básicos necesarios á hora de emitir xuízos de valor ou falar de música. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.5.1. Emprega un vocabulario adecuado para describir percepcións e coñecementos musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.5.2. Comunica coñecementos, xuízos e opinións musicais de xeito oral e escrito, con rigor e claridade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ n ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Recollida de información, valoración e exposición do feito musical ao longo da historia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Amosar interese e actitude crítica pola música, os concertos en vivo e as propostas musicais, valorando os seus elementos creativos e innovadores ao longo da historia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.6.1. Utiliza diversas fontes de información para indagar sobre as novas tendencias, representantes, grupos de música popular, etc., e realiza unha revisión crítica desas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.6.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
Bloque 4. Música e tecnoloxías				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. ▪ B4.2. Aplicación de diferentes técnicas de gravación para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. ▪ B4.3. Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. ▪ B4.4. Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e na gravación de pezas musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Utilizar con autonomía os recursos tecnolóxicos dispoñibles, demostrando un coñecemento básico das técnicas e dos procedementos necesarios para gravar, reproducir, crear, interpretar música e realizar sinxelas producións audiovisuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB4.1.1. Coñece algunhas das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías e utilízalas como ferramentas para a actividade musical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB4.1.2. Participa en todos os aspectos da produción musical demostrando o uso adecuado dos materiais relacionados, os métodos e as tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Emprego e coñecemento dos recursos necesarios para a conservación e a difusión das creacións musicais propias e alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Utilizar de maneira funcional os recursos informáticos dispoñibles para a aprendizaxe e a indagación do feito musical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB4.2.1. Utiliza con autonomía as fontes e os procedementos apropiados para elaborar traballos sobre temas relacionados co feito musical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA

Os estándares de aprendizaxe en negraña correspóndense co **grado mínimo de consecución** para superar a materia.

7.2. TEMPORALIZACIÓN DOS CONTIDOS DE 3ºESO

A temporalización terá unha certa flexibilidade dependendo da asimilación dos obxectivos, contidos e competencias básicas.

UNIDADES DIDÁCTICAS		TEMPORALIZACIÓN	
UD	CONTIDO	AVALIACIÓN	SESIÓNS
1	A linguaxe musical en inglés: nome dos sons, dos elementos musicais na partitura, dos principais símbolos musicais.	1ª	10
	Repaso dos parámetros musicais en inglés: ritmo, melodía, forma, harmonía, timbre, forma.		
	Interpretación de pezas musicais.		
2	Música na Idade Media. Características musicais. Música sacra: canto gregoriano. Notación musical na Idade Media.	1ª	16
	Música polifónica medieval: organum.		
	Lírica profana medieval: trovadores e xogares. Instrumentos medievais.		
	Execución dunha danza medieval. Interpretación vocal/instrumental de pezas medievais.		

UNIDADES DIDÁCTICAS		TEMPORALIZACIÓN	
UD	CONTIDO	AVALIACIÓN	SESIÓNS
1	A música no Renacemento: contexto socio-histórico. Características musicais.	2ª	12
	Música relixiosa: música da Reforma luterana e da Contrarreforma. Composicións: misa e motete.		
	Música profana: villancico, madrigal e chanson.		
	Música instrumental: instrumentos e agrupacións renacentistas. Consorts. Música de danza.		
	Execución de danzas renacentistas.		
	Interpretación de pezas musicais renacentistas.		
2	Música no Barroco: contexto socio-histórico. Características musicais.		
	Música vocal profana: o nacemento da ópera.		

	Castrati.	2 ^a	12
	Música vocal sacra: oratorio, cantata e paixón.		
	Música instrumental: nacemento do concertó. Suite e sonata barrocas. Instrumentos e nacemento da orquestra.		
	Compositores: Vivaldi, Haendel, Purcell, Bach, Lully,...		
	Interpretación de pezas musicais barrocas.		

UNIDADES DIDÁCTICAS		TEMPORALIZACIÓN	
UD	CONTIDO	AVALIACIÓN	SESIÓNS
1	Música no Clasicismo: contexto socio-histórico. Características musicais.	3 ^a	10
	Música vocal: ópera. Reforma de Gluck. Ópera seria e bufa.		
	Música instrumental: sonata, sinfonía, concerto. Instrumentos e orquestra clásica.		
	Compositores: Haydn e Mozart.		
	Interpretación de pezas musicais clásicas.		
2	Música no Romantcismo: contexto socio-histórico. Características musicais.	3 ^a	10
	Música vocal: ópera e lied. Ópera en Alemania e Italia.		
	Música instrumental: sinfonía, concerto, música programática. Orquestra romántica. O piano.		
	Compositores: Liszt, Chopin, Schubert, Wagner, Berlioz, Verdi,....		
	Interpretación de pezas musicais románticas.		

7.3 CRITERIOS MÍNIMOS ESIXIBLES PARA UNHA AVALIACIÓN POSITIVA

- ❑ Saber recoñecer, ler e escribir os elementos básicos da linguaxe musical para unha mellor preparación para a interpretación vocal e instrumental das obras musicais.
- ❑ Utilizar a terminoloxía adecuada na análise das obras musicais obxecto de escoita.
- ❑ Consultar e realizar actividades de consulta e busca de información sobre a música e os medios de comunicación.
- ❑ Recoñecer algunhas das mostras máis importantes do patrimonio musical español, galego e de outras culturas.
- ❑ Saber analizar obras musicais mediante o uso de partituras e audicións, atendendo ás súas características formais e estilísticas.

- ❑ Interpretar na fruta doce, e/ou outros instrumentos musicais dispoñibles ou dos que o alumnado teña coñecementos, obras do repertorio elixido polo profesorado ao longo das 3 avaliacións.
- ❑ Mostrar interese por ampliar o gusto musical, achegándose ao repertorio musical de outras culturas con actitude respectuosa e curiosa.
- ❑ Interese por profundar no coñecemento de composicións musicais de distintos estilos e procedencias.
- ❑ Interpretar pezas coa fruta doce e outros instrumentos musicais así como facer correctamente os exercicios de rítmica e percusión corporal tanto individual como colectivamente.

8- CURSO DE 4º DA ESO

8.1 OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, COMPETENCIAS CLAVE E GRADO DE CONSECUCIÓN DOS ESTÁNDARES.

Música. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Interpretación e creación				
a b c m n	B1.1. Práctica e aplicación de habilidades técnicas en grao crecente de complexidade e concertación coas outras partes do conxunto na interpretación vocal e instrumental, e no movemento e a danza. B1.2. Interpretación de pezas vocais e instrumentais aprendidas de oído e/ou mediante a lectura de partituras con diversos tipos de notación.	B1.1. Ensaiar e interpretar, en pequeno grupo, unha peza vocal ou instrumental, ou unha coreografía, aprendidas de memoria a través da audición ou da observación de gravacións de audio e vídeo, ou mediante a lectura de partituras e outros recursos gráficos.	MUB1.1.1. Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación, colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades.	CAA CSC
			MUB1.1.2. Le partituras como apoio á interpretación.	CCEC
			MUB1.1.3. Coñece e cumpre as normas establecidas para realizar as actividades da aula.	CSC
a	B1.3. Planificación, ensaio, interpretación, dirección e	B1.2. Participar activamente	MUB1.2.1. Interpreta e	CCEC

Música. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b c g l n	avaliación de espectáculos musicais na aula e noutros espazos e contextos. B1.4. Perseveranza na práctica de habilidades técnicas que permitan mellorar a interpretación individual e en grupo, e a creación musical.	nalgunhas das tarefas necesarias para a celebración de actividades musicais no centro docente: planificación, ensaio, interpretación, difusión, etc.	memoriza un repertorio variado de cancións, pezas instrumentais e danzas cun nivel de complexidade en aumento.	CSC
b e f g l n	B1.5. Utilización de técnicas, recursos e procedementos compositivos na improvisación, na elaboración de arranxos e na creación de pezas musicais.	B1.3. Compoñer unha peza musical utilizando diferentes técnicas e recursos.	MUB1.3.1. Coñece e utiliza axeitadamente técnicas, recursos e procedementos compositivos para elaborar arranxos musicais, improvisar e compor música. MUB1.3.2. Utiliza con autonomía recursos informáticos ao servizo da creación musical.	CD CMCCT CD
a c e g l n	B1.6. Ámbitos profesionais da música. Identificación e descrición das facetas e as especialidades no traballo dos/das músicos/as. B1.7. Interese por coñecer as posibilidades que ofrece a música nos ámbitos persoal e profesional.	B1.4. Analizar os procesos básicos de creación, edición e difusión musical, considerando a intervención de distintos/as profesionais.	MUB1.4.1. Coñece e analiza o proceso seguido en diversas producións musicais (discos, programas de radio e televisión, cine, etc.) e o papel xogado en cada fase do proceso polos/as profesionais que interveñen.	CSC CSIEE
Bloque 2. Escoita				
b e f h l N	B2.1. Audición, recoñecemento, análise e comparación de músicas de diferentes xéneros, estilos e culturas.	B2.1. Analizar e describir as principais características de pezas musicais apoiándose na audición e no uso de documentos como partituras, textos ou musicogramas.	MUB2.1.1. Analiza e comenta as obras musicais propostas, axudándose de diversas fontes documentais. MUB2.1.2. Le e analiza partituras como apoio á audición.	CMCCT CCL CSC CCEC
a c e h l n	B2.2. A crítica como medio de información e valoración do feito musical. Análise de críticas musicais e uso dun vocabulario apropiado para a elaboración de críticas orais e escritas sobre a música escoitada.	B2.2. Expor de xeito crítico a opinión persoal respecto de distintas músicas e eventos musicais, argumentándoa en relación coa información obtida en diversas fontes: libros, publicidade, programas de concertos, críticas, etc.	MUB2.2.1. Analiza críticas musicais e utiliza un vocabulario axeitado para a elaboración de críticas orais e escritas sobre a música escoitada.	CCL CCEC
h	B2.3. Rigor na utilización dun vocabulario adecuado	B2.3. Utilizar a terminoloxía axeitada na análise de	MUB2.3.1. Utiliza con rigor un vocabulario axeitado	CCL

	Música. 4º de ESO			
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
ilino	para describir a música.	obras e situacións musicais.	para describir a música.	CCEC
ahill	B2.4. Utilización de diversas fontes de información para obter referencias sobre músicas de diferentes épocas e culturas, incluídas as actuais, e sobre a oferta de concertos e outras manifestacións musicais, tanto en vivo como divulgadas a través dos medios de comunicación.	B2.4. Recoñecer auditivamente, clasificar, situar no tempo e no espazo, e determinar a época ou a cultura e o estilo das obras musicais escoitadas previamente na aula, amosando apertura e respecto polas novas propostas musicais e interesándose por ampliar as súas preferencias.	MUB2.4.1. Recoñece e compara os trazos distintivos de obras musicais, e descríbese utilizando unha terminoloxía axeitada.	CCL CCEC
			MUB2.4.2. Sitúa a obra musical nas coordenadas de espazo e tempo.	CCEC CSC
			MUB2.4.3. Amosa interese, respecto e curiosidade pola diversidade de propostas musicais, así como polos gustos musicais doutras persoas.	CSC CCEC
aeplin	B2.5. Edición, comercialización e difusión da música. Novas modalidades de distribución da música e as súas consecuencias para os/as profesionais da música e a industria musical.	B2.5. Distinguir as funcións que cumpre a música na nosa sociedade, atendendo a diversas variables: intención de uso, estrutura formal e medio de difusión utilizado.	MUB2.5.1. Amosa unha actitude crítica ante o papel dos medios de comunicación na difusión e na promoción da música.	CD CSC
ahlin	B2.6. A música nos medios de comunicación. Factores que inflúen nas preferencias e nas modas musicais. B2.7. Interese, respecto e curiosidade pola diversidade de propostas musicais, así como polos gustos musicais doutras persoas.	B2.6. Explicar algunhas das funcións que cumpre a música na vida das persoas e na sociedade.	MUB2.6.1. Coñece e explica o papel da música en situacións e contextos diversos: actos da vida cotiá, espectáculos, medios de comunicación, etc.	CCL CCEC CSC
Bloque 3. Contextos musicais e culturais				
abcfehlin	B3.1. Recoñecemento e localización nas coordenadas espazo-temporais das manifestacións musicais máis significativas do patrimonio musical español e galego.	B3.1. Apreciar a importancia patrimonial da música española e galega, e comprender o valor de conserva-la e transmitila colaborando na recollida, na gravación e na transcripción de pezas.	MUB3.1.1. Amosa interese por coñecer o patrimonio musical español e galego.	CSC CCEC
			MUB3.1.2. Coñece as testemuñas máis importantes do patrimonio musical español e galego, e sitúaos no seu contexto	CSC CCEC

Música. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			histórico e social.	
a b e l n	B3.2. Pluralidade de estilos na música actual: características culturais, artísticas e formais. B3.3. Manifestacións musicais doutras culturas.	B3.2. Coñecer a existencia doutras manifestacións musicais e consideralas como fonte de enriquecemento cultural.	MUB3.2.1. Analiza a través da audición músicas de distintos lugares do mundo e identifica as súas características fundamentais.	CSC CCEC
			MUB3.2.2. Recoñece e explica as características básicas da música española e da música popular urbana.	CSC CCEC
A b e h g i l n	B3.4. A música ao servizo doutras linguaxes: corporal, teatral, cinematográfica, radiofónica ou publicitaria. B3.5. Análise da música empregada en diferentes tipos de espectáculos e producións audiovisuais.	B3.3. Realizar exercicios que reflectan a relación da música con outras manifestacións artísticas.	MUB3.3.1. Elabora traballos de investigación nos que establece sinerxías entre a música e outras manifestacións artísticas.	CCL CSC CAA
A b c e h i l n	B3.6. Utilización de diversas fontes de información para indagar sobre música popular urbana. B3.7. O son e a música nos medios audiovisuais e nas tecnoloxías da información e da comunicación. Valoración dos recursos tecnolóxicos como instrumentos para o coñecemento da música e a satisfacción con ela. B3.8. Sensibilización e actitude crítica ante o consumo indiscriminado de música e a contaminación sonora.	B3.4. Coñecer e analizar as características dos principais grupos e tendencias da música popular urbana actual.	MUB4.4.1. Realiza traballos e exposicións ao resto do grupo sobre a evolución da música popular.	CAA CSC CCL
			MUB4.4.2. Utiliza os recursos das novas tecnoloxías para expor os contidos de maneira clara.	CD
Bloque 4. Música e tecnoloxías				
E f g l n	B4.1. Papel das tecnoloxías na música. Reflexión sobre a repercusión que na música tivo a posibilidade de gravar o son e a aparición dos computadores. B4.2. Transformación de valores, hábitos, consumo e gusto musical como consecuencia dos avances tecnolóxicos das últimas décadas.	B4.1. Valorar o papel das tecnoloxías na formación musical.	MUB4.1.1. Selecciona e utiliza recursos tecnolóxicos para diferentes aplicacións musicais.	CAA CD CMCCT
			MUB4.1.2. Comprende a transformación de valores, hábitos, consumo e gusto musical como consecuencia dos avances tecnolóxicos.	CSC CSIEE

	Música. 4º de ESO			
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
E f g l n	B4.3. Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo e a escoita, a interpretación e a creación musical.	B4.2. Aplicar as técnicas de gravación analóxica e dixital para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais.	MUB4.2.1. Manexa as técnicas básicas necesarias para a elaboración dun produto audiovisual.	CSC CD
E f g l n	B4.4. Aplicación de técnicas de gravación analóxica e dixital para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais.	B4.3. Sonorizar unha secuencia de imaxes fixas ou en movemento utilizando diferentes recursos informáticos.	MUB4.3.1. Sabe procurar e seleccionar fragmentos musicais axeitados para sonorizar secuencias de imaxes.	CAA CD
			MUB4.3.2. Sonoriza imaxes fixas e en movemento mediante a selección de músicas preexistentes ou a creación de bandas sonoras orixinais.	CD CCEC CMCCT
E f g h l n	B4.5. Análise das funcións da música en producións audiovisuais: publicidade, televisión, cine, videoxogos, etc.	B4.4. Caracterizar a función da música nos medios de comunicación (radio, televisión, cine, etc.) e as súas aplicacións na publicidade, nos videoxogos e noutras aplicacións tecnolóxicas.	MUB4.4.1. Utiliza con autonomía as fontes de información e os procedementos apropiados para indagar e elaborar traballos relacionados coa función da música nos medios de comunicación.	CAA CD
A e f g l n	B4.6. Sonorización de imaxes fixas e en movemento mediante a selección de músicas preexistentes ou a creación de bandas sonoras orixinais. B4.7. Valoración crítica da utilización dos medios audiovisuais e as tecnoloxías da información e da comunicación como recursos para a creación, a interpretación, o rexistro e a difusión de producións sonoras e audiovisuais.	B4.5. Coñecer as posibilidades das tecnoloxías aplicadas á música e utilízalas con autonomía.	MUB4.5.1. Aмосa interese por coñecer as posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías como ferramentas para a actividade musical.	CD CCEC
			MUB4.5.2. Coñece e consulta fontes de información impresa ou dixital para resolver dúbidas e para avanzar na aprendizaxe autónoma.	CD CCL CAA
			MUB4.5.3. Utiliza a información de xeito crítico, obténa de distintos medios e pode utilízala e transmitila utilizando distintos soportes.	CAA CL CD

Os estándares de aprendizaxe en negriña correspóndense co **grao mínimo de consecución** para superar a materia.

8.2. TEMPORALIZACIÓN DE CONTIDOS PARA 4º ESO

Esta temporalización terá flexibilidade en función da asimilación de contidos, obxectivos e competencias básicas.

	UNIDADES DIDÁCTICAS			Material de referencia	Temporalización	
	UD /.	Bloque	CONTIDO		Mes	Sesiões
1ª avaliación	1	B1.1	O mundo da música. Oficios musicais	(libro de texto, audio e audiovisual ...)	Set/ Out	16
		B1.2	Interpretación musical. Saloma. Blowing in the wind			
		B1.3	Escoita e interpreta. Dido e Eneas (Purcell) Stand by me			
		B1.4	O Poema sinfónico. Danza macabra (Saint-Saëns)			
		B1.5	Audición visual: Sinfonía 45. Haydn			
		B1.6	Música de cine. The entertainer (Scott Joplin)			
	2	B2.1	Música e medios de comunicación. Funcións nos medios	(libro de texto, audio e audiovisual ...)	Nov. / Dec.	20
		B2.2	Interpretación musical. Juego de tronos (R. Djawadi)			
		B2.3	Escoita e interpreta. Moon River (H.Mancini).Sugar (Archies)			
		B2.4	A música na publicidade			
		B2.5	Audición visual. A misión (Ennio Morricone)			
		B2.6	Música de cine. Farinelli, il castrato			
		B2.7	Danza. "América". West side story (L.Bernstein)			
2ª avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Material de ref.	Temporalización	
	UD / Tema / Prox.	Bloque	CONTIDO		Mes	Sesiões
	1	B1.1	Os folclores de España. A música popular española	(libro de texto, audio e audiovisual ...)	Xan/ Feb	16
		B1.2	Interpretación musical. Dónde vas, Alfonso XII / La Sinda			
		B1.3	Escoita e interpreta. Dña. Francisquita . Campurriana			
		B1.4	O flamenco e García Lorca.			
		B1.5	Audición visual. Entre dos aguas. (Paco de Lucía)			
		B1.6	Música de cine. La verbena de la Paloma. (Tomás Bretón)			
	2	B2.1	A nosa música. Periodos da música española	(libro de texto, audio e audiovisual ...)	Marz / Abr.	20
		B2.2	Interpretación musical. Hijo de la Luna. (J.Cano)			
		B2.3	Escoita e interpreta. Cancionero de Upsala/ Cantares			
		B2.4	A música nacionalista			
		B2.5	Audición visual. Diferencias sobre as folías			
B2.6		Música de cine. Master and Commander. (L.Boccherini)				
B2.7		Danza. Fantasía para un gentil hombre. (J.Rodrigo)				
3ª avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Material	Temporalización	
	UD / Tema / Prox.	Bloque	CONTIDO		Mes	Sesiões
	1	B1.1	Músicas viaxeiras. Músicas do mundo	(libro de texto, audio e audiovisual ...)	Abr/ Mai	16
		B1.2	Interpretación musical. Banana boat song/ Guantanamera			
		B1.3	Escoita e interpreta. Lambarena bach to Africa. Brasil			
		B1.4	O folk			
		B1.5	Audición visual. Ladrang Pangkur (tradicional)			
		B1.6	Música de cine. The lion king			
	2	B2.1	A música e o mundo dixital. A revolución dixital	(libro de texto, audio	Mai. / Xuñ.	17
		B2.2	Interpretación musical. Let my people go / Michelle			

	B2.3	Escoita e interpreta. Take five (Desmond). Imagine (Lennon)	e audiovisual ...)		
	B2.4	A música popular en España.			
	B2.5	Audición visual. Dancing Queen 1976			
	B2.6	Música de cine. Charriots of fire (Vangelis)			
	B2.7	Danza. Tango: la Cumparsita (G. Matos)			

8.3. CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES PARA UNHA AVALIACIÓN POSITIVA

- ❑ Saber recoñecer, ler e escribir os elementos básicos da linguaxe musical para unha mellor preparación para a interpretación vocal e instrumental das obras musicais.
- ❑ Utilizar a terminoloxía adecuada na análise das obras musicais obxecto de escoita.
- ❑ Consultar e realizar actividades de consulta e busca de información sobre a música e os medios de comunicación.
- ❑ Recoñecer algunhas das mostras máis importantes do patrimonio musical español, galego e de outras culturas.
- ❑ Saber analizar obras musicais mediante o uso de partituras e audicións atendendo ás súas características formais e estilísticas.
- ❑ Mostrar interese por ampliar o gusto musical, achegándose ao repertorio musical de outras culturas con actitude respectuosa e curiosa.
- ❑ Interese por profundar no coñecemento de composicións musicais de distintos estilos e procedencias.
- ❑ Interpretar pezas coa fruta doce e outros instrumentos musicais así como facer correctamente os exercicios de rítmica e percusión corporal.

9. CURSO DE 1º BACHARELATO: LINGUAXE E PRÁCTICA MUSICAL

É ésta unha materia optativa de nova incorporación, cunha distribución horaria de 3 horas á semana.

A continuidade que debe observarse no enfoque da materia de música durante o bacharelato con respecto ao propio de etapas precedentes acentúase, en ocasións, pola falta de base musical dunha parte dos alumnos, ben por proceder doutros centros con distinta metodoloxía (caso moi frecuente en 1º de bacharelato), ben por non cursar a materia en 4º de E.S.O. Iso fai que sexa necesario incorporar aos contidos do

bacharelato algúns elementos de repaso dos previstos para a E.S.O., sen os cales non pode abordarse o estudo dalgúns dos aspectos previstos no bacharelato.

9.1. OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE

Linguaxe e Práctica Musical. 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Destrezas musicais				
d e f i m ñ	B1.1. Utilización da voz, individual ou colectivamente, partindo do coñecemento do aparello fonador, o seu funcionamento, a respiración, a emisión, a articulación, a relaxación e a afinación. B1.2. Interpretación vocal atendendo ás indicacións relativas á expresión, á dinámica, á agónica, á articulación dos sons e os seus ataques, e á ornamentación musical.	B1.1. Entoar cunha correcta emisión da voz, individual ou conxuntamente, unha melodía ou unha canción con acompañamento.	LPMB1.1. 1. Coñece os órganos e as funcións do aparello fonador.	CMCCT
			LPMB1.1.2. Realiza exercicios de respiración, relaxación, articulación, fraseo, etc., e valóraos como elementos imprescindibles para a adquisición da técnica vocal.	CAA CSC
			LPMB1.1.3. Aplica a técnica vocal para cantar entoada e afinadamente, aplicando as indicacións expresivas e dinámicas presentes na partitura.	CSC CCEC
c d i n ñ	B1.3. Entoación individual e colectiva de escalas, intervalos melódicos, harmónicos, arpejos ou acordes.	B1.2. Identificar e reproducir intervalos, modelos melódicos sinxelos, escalas ou acordes arpexiados a partir de diferentes alturas.	LPMB1.2.1. Reproduce e identifica intervalos, escalas ou acordes a partir de diferentes alturas, utilizando unha correcta emisión da voz.	CAA CSC CMCCT
c d i m n ñ p	B1.4. Interiorización do pulso. B1.5. Interpretación instrumental atendendo ás indicacións relativas á expresión, á dinámica, á agónica, á ornamentación musical, e á articulación dos sons e dos seus ataques. B1.6. Práctica da lectura articulada e da escritura tanto melódica como harmónica nas claves de sol e fa en cuarta, e da escritura tanto melódica como harmónica. B1.7. Práctica de lectura de notas, sen clave, aténdose	B1.3. Identificar e executar instrumentalmente ou vocalmente estruturas e patróns rítmicos ou melódicos simultáneos dunha obra breve ou dun fragmento, con ou sen cambio de compás, nun tempo establecido.	LPMB1.3.1. Interpreta instrumentalmente ou vocalmente, con total precisión dentro dun tempo establecido, estruturas rítmicas adecuadas a este nivel dunha obra ou un fragmento, sentindo internamente o pulso e aplicando, se procede, as equivalencias nos cambios de compás.	CMCCT CCEC
			LPMB1.3.2. Executa con independencia estruturas rítmicas simultáneas, utilizando e desenvolvendo a disociación auditiva e motriz.	CMCCT CSC

Linguaxe e Práctica Musical. 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	ao debuxo interválico. B1.8. Práctica da lectura de obras musicais utilizando partituras.		LPMB1.3.3. Practica a lectura e a escritura musical, recoñecendo a súa importancia para afondar na aprendizaxe da linguaxe musical.	CAA CMCCT CCEC
Bloque 2. A audición comprensiva				
inñ	B2.1. Percepción e identificación do pulso, dos acentos e dos compases binarios, ternarios e cuaternarios. B2.2. Percepción, identificación e transcripción de fórmulas rítmicas básicas orixinadas polo pulso binario ou ternario. B2.3. Percepción, identificación e transcripción de signos que modifican a duración, síncofes, anacruses, notas a contratempo, cambios de compás, grupos de valoración especial, equivalencias pulso-pulso e fracción-fracción, etc.	B2.1. Recoñecer auditivamente o pulso dunha obra ou dun fragmento, así como o acento periódico, e interiorizalo para manter durante breves períodos de silencio.	LPMB2.1.1. Percibe o pulso como referencia básica para a execución rítmica, así como a identificación do acento periódico base do compás, e logra unha correcta interiorización do pulso que lle permite posteriormente unha axeitada execución individual ou colectiva.	CMCCT CSC
bde fin	B2.4. Identificación auditiva das características morfolóxicas básicas das obras musicais, tanto as que teñen como fundamento a linguaxe da música culta como as que teñen como fundamento as linguaxes musicais contemporáneas, o jazz, a música tradicional, o rock, o flamenco e as músicas do mundo. B2.5. Percepción, identificación auditiva e transcripción das escalas, funcións tonais-acordes maiores e menores, acordes de sétima dominante e de sétima diminuída, cadencias e os modos e intervalos fóra do concepto tonal. B2.6. Recoñecemento comprensivo das texturas musicais e dos timbres instrumentais nas obras escoitadas ou interpretadas. B2.7. Recoñecemento	B2.2. Recoñecer auditivamente e describir con posterioridade as características das obras escoitadas ou interpretadas	LPMB2.2.1. Percibe aspectos rítmicos, melódicos, tonais, modais, cadenciais, formais, tímbricos etc., das obras escoitadas ou interpretadas.	CMCCT CCEC
			LPMB2.2.2. Utiliza a lectura e a escritura musical como apoio á audición.	CCEC
			LPMB2.2.3. Escoita obras musicais seguindo a partitura.	CCEC
			LPMB2.2.4. Escoita e recoñece os elementos básicos das linguaxes propias da música culta, jazz, rock e flamenco, así como os máis importantes da linguaxe musical contemporánea.	CCEC
			LPMB2.2.5. Describe as características das obras escoitadas, utilizando a terminoloxía axeitada.	CCEC CCL

Linguaxe e Práctica Musical. 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>auditivo e transcripción dos esquemas rítmicos, das melodías, dos intervalos e dos fragmentos melódicos resultantes da combinación dos devanditos elementos.</p> <p>B2.8. Reprodución vocal memorizada dos esquemas rítmicos, das melodías, dos intervalos e dos fragmentos melódicos resultantes da combinación dos devanditos elementos.</p> <p>B2.9. Identificación de erros ou as diferenzas entre un fragmento escrito e un fragmento escoitado.</p> <p>B2.10. Transcrición de esquemas harmónicos das obras escoitadas.</p>			
Bloque 3. A teoría musical				
d i n	<p>B3.1. Coñecemento das grafías das fórmulas rítmicas, simultaneidade de ritmos, signos que modifican a duración, síncope, anacruse, notas a contratempo, os grupos de valoración especial contidos en un e varios pulsos, etc.</p> <p>B3.2. Coñecemento das grafías e dos termos relativos á expresión musical, á dinámica, ao tempo, á agónica, á articulación musical e ao ataque dos sons.</p> <p>B3.3. Aproximación ás grafías contemporáneas.</p>	B3.1. Coñecer e aplicar na lectura e na interpretación de partituras os termos e os signos relacionados co ritmo e coa expresión musical.	<p>LPMB.3.1.1. Identifica e interpreta os termos e signos relacionados co ritmo e coa expresión musical.</p>	CMCCT CCEC
			<p>LPMB.3.1.2. Identifica e interpreta os signos gráficos propios da linguaxe musical contemporánea.</p>	CCEC CCL CMCCT
i n	<p>B3.4. Coñecemento das normas de escritura melódica.</p> <p>B3.5. Coñecemento e comprensión dos ritmos característicos das danzas e das obras musicais.</p> <p>B3.6. Coñecemento e comprensión de escalas, funcións tonais, intervalos, cadencias, acordes básicos e complementarios, tonalidade, modalidade e modulación.</p> <p>B3.7. Coñecemento dos principais sistemas de cifraxa harmónica.</p>	B3.2. Recoñecer nunha partitura os elementos básicos da linguaxe musical.	<p>LPMB.3.2.1. Identifica os elementos básicos da linguaxe musical, utilizando diferentes soportes.</p>	CAA CCEC
			<p>LPMB.3.2.2. Recoñece elementos básicos harmónicos e formais.</p>	CCEC CMCCT
			<p>LPMB.3.2.3. Aplica correctamente a terminoloxía propia da teoría musical.</p>	CCEC CCL

	Linguaxe e Práctica Musical. 1º de bacharelato			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>B3.8. Coñecemento da ornamentación musical.</p> <p>B3.9. Comprensión do efecto que producen na música os sons da ornamentación e intensificación expresiva.</p> <p>B3.10. Ámbito sonoro das claves e a súa relación entre si.</p>			
	Bloque 4. A creación e a interpretación			
c d i l m n	B4.1. Realización vocal ou instrumental de fórmulas rítmicas orixinadas polo pulso binario ou ternario e as súas variantes.	B4.1. Realizar exercicios psicomotores e improvisar estruturas rítmicas sobre un fragmento escoitado de maneira tanto individual como conxunta.	LPMB.4.1.1. Practica variantes de fórmulas rítmicas coñecidas e improvisaas libremente, acordándoas co pulso e o compás do fragmento escoitado.	CMCCT
c d i l m n	B4.2. Improvisación, tanto individual como colectiva, de breves melodías. B4.3. Utilización das escalas e acordes máis habituais no sistema modal e tonal.	B4.2. Improvisar, individualmente ou colectivamente, breves melodías tonais ou modais, pequenas formas musicais partindo de premisas relativas a diferentes aspectos da linguaxe musical.	LPMB.4.2.1. Asimila os conceptos tonais e modais básicos, desenvolvendo a creatividade e a capacidade de seleccionar e usar libremente os elementos da linguaxe musical de acordo cunha idea e estruturados nunha forma musical.	CCEC CSIEE
a b c d h i n	B4.4. Interpretación memorizada de obras ou fragmentos musicais vocais adecuados ao nivel, con ou sen acompañamento.	B4.3. Interpretar de memoria, individualmente ou conxuntamente, fragmentos de obras do repertorio seleccionados entre os propostos polo alumnado, valorando as achegas do grupo e desenvolvendo o espírito crítico.	<p>LPMB.4.3.1. Coñece o repertorio traballado e ten capacidade de memorización, sensibilidade musical e capacidade expresiva.</p> <p>LPMB.4.3.2. Mantén unha actitude positiva ante a música e os compañeiros.</p> <p>LPMB.4.3.3. Utiliza os instrumentos da aula cunha técnica correcta.</p> <p>LPMB.4.3.4. Aplica a técnica vocal para cantar entoadamente e afinadamente nas actividades de interpretación.</p> <p>LPMB.4.3.5. Mantén unha actitude positiva para integrarse como un membro máis no grupo.</p>	CCEC CSC CCEC CAA CSC CAA CSC CSC CSIEE
a b	B4.5. Achegamento aos procesos compositivos	B4.4. Improvisar ou compor e interpretar unha breve obra musical para unha	LPMB.4.4.1. Crea unha pequena obra musical utilizando	CCEC CAA

Linguaxe e Práctica Musical. 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
c d h i l n	máis habituais.	melodía dada, que necesite a participación de varios executantes e incorporar movemento coreográfico, utilizando os coñecementos musicais adquiridos.	coñecementos musicais adquiridos.	CMCCT CSIEE
	B4.6. Utilización da expresión corporal e o movemento corporal como complemento ao feito musical. B4.7. Desenvolvemento da lateralidade a través da realización simultánea de diferentes ritmos básicos		LPMB.4.4.2. Constrúe a través do movemento unha creación coreográfica adecuando a súa concepción ao carácter expresivo da obra.	CSC CAA
a b c n	B4.8. Participación activa na organización e na realización de actividades musicais desenvolvidas en diferentes contextos. B4.9. Participación na organización e na realización de actividades con respecto e disposición para superar estereotipos e prexuízos, tomando conciencia, como parte dun grupo, do enriquecemento que se produce coas achegas das demais persoas.	B4.5. Saber comportarse como espectador/a e intérprete, e controlar o medo escénico nas actuacións.	LPMB.4.5.1. Compórtase de maneira correcta como espectador/a e como intérprete na realización de actividades musicais desenvolvidas en diferentes contextos.	CSC
			LPMB.4.5.2. Practica as técnicas necesarias para controlar o medo escénico.	CSC
Bloque 5. As tecnoloxías aplicadas ao son				
d e f g h i l m n	B5.1. Fenómeno físico-harmónico; movemento ondulatorio; serie de Fourier. B5.2. Características acústicas dos instrumentos: instrumentos transpositores e electrónicos; manipulación artificial do son. B5.3. Fundamentos dos sistemas de afinación. Proporções asociadas aos intervalos: consonancia e disonancia. Serie harmónica. Índices acústicos. Diapasón. B5.4. Transmisión e amortecemento do son. B5.5. Sinal analóxico e sinal dixital. Dixitalización do son analóxico. B5.6. Síntese do son: mostraxe (samplers), filtros de frecuencias e multipistas. B5.7. Hardware musical: computadores, tarxetas de son e conexións. B5.8. Tipos de software	B5.1. Realizar traballos e exercicios aplicando as ferramentas que ofrecen as novas tecnoloxías.	LPMB.5.1.1. Utiliza correctamente editores de partituras, secuenciadores, MIDI e software para aplicacións audiovisuais.	CD CMCCT

Linguaxe e Práctica Musical. 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	musical: editores de partituras, secuenciadores, programas xeradores de acompañamentos e mesas de mesturas.			
g h i l n	<p>B5.9. Práctica dos sistemas de gravación analóxica ou dixital, de procesamento de sons de comunicación MIDI en interpretacións ou creacións propias.</p> <p>B5.10. Uso da música con soporte electrónico en producións escénicas ou audiovisuais.</p> <p>B5.11. Realización de sonorizacións a través da improvisación, a composición ou a selección musical de textos ou de imaxes.</p>	B5.2. Crear pezas sonoras ou audiovisuais utilizando distintos sistemas de reprodución e gravación de son.	LPMB.5.2.2. Utiliza de forma autónoma os recursos tecnolóxicos como ferramentas para a audición, a interpretación, a creación, a edición, a gravación, a investigación e a aprendizaxe do feito musical.	CAA CD CMCCT

Os estándares de aprendizaxe en negraña correspóndense co **grado mínimo de consecución** para superar a materia.

9.2. TEMPORALIZACIÓN DE CONTIDOS PARA 1º BACHARELATO.

BLOQUES DE CONTIDOS		TEMPORALIZACIÓN	
BC		AVALIACIÓN	SESIÓNS
1	Destrezas e habilidades	1ª	8
2	A audición comprensiva	1ª	6
3	Teoría musical	1ª	6
4	Creación e interpretación	1ª	6

BLOQUES DE CONTIDOS		TEMPORALIZACIÓN	
BC		AVALIACIÓN	SESIÓNS
1	Destrezas e habilidades	2ª	7

2	A audición comprensiva	2ª	6
3	Teoría musical	2ª	5
4	Creación e interpretación	2ª	6

BLOQUES DE CONTIDOS		TEMPORALIZACIÓN	
BC		AVALIACIÓN	SESIÓNS
1	Destrezas e habilidades	3ª	2
2	A audición comprensiva	3ª	2
3	Teoría musical	3ª	2
4	Creación e interpretación	3ª	2
5	Tecnoloxías aplicadas ao son	3ª	12

9.3 CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES PARA UNHA AVALIACIÓN POSITIVA

- Saber recoñecer, ler e escribir os elementos básicos da linguaxe musical para unha mellor preparación para a interpretación vocal e instrumental das obras musicais.
- Expresar xuízos persoais mediante unha análise estética ou un comentario crítico a partir da audición ou a visión e a análise dunha obra determinada, considerando aspectos técnicos, expresivos e interpretativos, utilizando os coñecementos adquiridos e a terminoloxía apropiada.
- Identificar as circunstancias culturais ou sociolóxicas que poidan incidir no desenvolvemento evolutivo das épocas, os estilos ou os/as autores/as máis representativos/as da historia da música e da danza.
- Analizar textos, artigos periodísticos ou de revistas ou reseñas relativos á música ou á danza, compositores/as, estilos, tendencias musicais, etc.
- Utilizar a terminoloxía adecuada na análise das obras musicais obxecto de escoita.
- Consultar e realizar actividades de consulta e busca de información sobre a música e os medios de comunicación.
- Recoñecer algunhas das mostras máis importantes do patrimonio musical español, galego e de outras culturas.
- Saber analizar obras musicais mediante o uso de partituras e audicións, atendendo ás súas características formais e estilísticas.

- Mostrar interese por ampliar o gusto musical, achegándose ao repertorio musical de outras culturas con actitude respectuosa e curiosa.
- Interese por profundar no coñecemento de composicións musicais de distintos estilos e procedencias.
- Interpretar pezas facendo uso da voz ou de instrumentos musicais así como facer correctamente os exercicios e montaxes de rítmica e percusión.

- Consultar e realizar actividades de consulta e investigación sobre a música e os medios de comunicación: cine, radio, televisión, páxinas de internet, uso de Youtube, etc.
- Recoñecer algunhas das mostras máis importantes do patrimonio musical español, do galego e de outras culturas.
- Participar activamente na elaboración de proxectos de montaxes audiovisuais individualmente ou de forma colectiva.

10. SECCIÓN BILINGÜES EN INGLÉS EN 2º E 3º ESO

OBXECTIVOS DA SECCIÓN BILINGÜE no Departamento de Música

A renovación das Seccións Bilingües no Departamento de Música no IES Coruxo - segundo a nova Orde do 12 de maio de 2011, que derroga e substitúe a Orde do 18 de abril de 2007 da Consellería de Educación-, ten como principal obxectivo a organización dunha materia non lingüística, a Música, na Ensinanza Secundaria Obrigatoria, que será cursada de xeito bilingüe en inglés e castelán por grupos de alumnos/as que voluntariamente escolleron contando coa pertinente autorización dos seus pais e aprobada polo Claustro de profesores, o Consello Escolar e a Inspección Educativa.

A finalidade de ter creada dita sección no curso 2009-2010 no nivel de 2º ESO e que foi ampliada a 3º ESO no curso 2010-2011 para facilitar a continuidade no aprendizaxe de aqueles e aquelas alumnos/as que decidiron formar parte delas non é outra que a de reforzar a aprendizaxe da lingua estranxeira a través da incorporación parcial do seu uso como vehículo de comunicación na materia de Música, así como a adquisición en lingua inglesa da terminoloxía específica.

A programación didáctica para as seccións bilingües é a mesma que a que rexe para os grupos de Música en castelán.

Outros obxectivos que se poden alcanzar, pouco a pouco, a través da implantación no noso centro da Sección Bilingüe son:

1. Favorecer o plurilingüismo.
2. Fomentar a diversidade cultural.

3. Favorecer o enriquecemento do currículo.
4. Fomentar a participación do profesorado en traballos multidisciplinares
5. Impulsar a participación posterior en programas educativos internacionais tanto por parte do alumnado como do profesorado.
6. Impulsar o acceso do profesorado e do alumnado ao coñecemento de programas de innovación educativa.
7. Promocionar a aprendizaxe dunha lingua estranxeira que permita alcanzar unha competencia suficiente na mesma.
8. Desenvolver destrezas comunicativas tanto receptivas como produtivas.
9. Utilizar estratexias de aprendizaxe e os recursos didácticos necesarios co fin de buscar información autónomamente en lingua inglesa sobre a Música.

Sabemos que ensinar linguas e outras materias separadas as unhas das outras, en compartimentos estancos, non producen os resultados máis satisfactorios .O uso da metodoloxía CLIL (Content and Language Integrated Learning), é dicir, a aprendizaxe dunha materia non lingüística a través de outra lingua, brinda a oportunidade de ir máis lonxe porque xera a fusión e a integración entre contidos e lingua dun xeito moi activo.

PROFESORADO E ALUMNADO PARTICIPANTE

O presente proxecto foi renovado en 2º ESO e en 3º ESO , na materia de Música, dado que se cumpren as condicións de participación requeridas.

A lingua estranxeira utilizada na aula será, principalmente, o inglés e as probas obxectivas tamén serán realizadas en lingua inglesa.

No presente curso académico están constituídas no noso Departamento de Música:

□ 2 seccións/grupos en 2º ESO para alumnado que acaba de incorporarse por primeira vez ás Seccións Bilingües , e 2 seccións/grupos en 3º ESO, sendo neste nivel case todo o alumnado procedente da Sección Bilingüe que cursaban 2º ESO o ano anterior.

As materias e o profesorado que participan neste programa da Sección Bilingüe son:

-Área de Música: Mónica Pérez Cortés, profesora de Música neste centro recién chegada ó centro este curso 2020-2021 e tamén con destino definitivo.

-Coordinador/a do Departamento de Lingua Inglesa: Será un membro do Dpto de Inglés, nomeado pola Dirección do centro tendo en conta o acordo dos integrantes de dito Departamento.

A organización interna dos grupos de alumnos/as participantes no proxecto depende das decisións que toman a Dirección do centro e a Xefatura de Estudos segundo a organización académica e de horarios do centro para o curso académico, aínda que en principio consideramos que a mellor distribución do alumnado sería aquela que permitira o desdobre na materia.

Os/as pais/nais ou titores/as legais do alumnado integrado na Sección Bilingüe foron informados/as por escrito das características deste proxecto e autorizaron a inclusión e participación dos seus fillos e fillas nas mesmas.

CONTIDOS

Os contidos da materia de Música que se desenvolverán na Sección Bilingüe serán os mesmos xa establecidos con carácter xeral no currículo de Música 2º ESO e Música 3º ESO segundo a normativa vixente e tal e como quedan reflectidos na Programación Didáctica do Departamento de Música que rexe para o actual curso académico 2021-2022.

CONTIDOS 2º ESO

Unit 1: The sound and the basic materials of music- O son e as súas cualidades básicas.

Unit 2: Rhythm- O ritmo e a métrica musical.

Unit 3: Melody and Harmony- Melodía e Harmonía como elementos constitutivos da música.

Unit 4: The voice- A voz. Tipoloxía.

Unit 5: The musical instruments- Os instrumentos musicais.

Unit 6: The musical texture- A textura musical.

Unit 7: Form and Design: how music is organised- Forma e deseño: como se organiza a música.

Unit 8: Popular music- Música popular urbana e folclore. *Music and other scenic and performing arts* - A música e outras artes escénicas e interpretativas.

CONTIDOS 3º ESO

Unit 1: Music History: The Medieval Period. A música medieval.

Unit 2: Music History: The Renaissance Period. O período renacentista.

Unit 3: Music History: The Baroque Period. O estilo barroco.

Unit 4: Music History: The Classical Period. O estilo clásico.

Unit 5 : Music History: The Romantic Period. O estilo romántico.

Unit 6: Music History: The 20th century and beyond. O século XX e a música ata nosos días.

The Media: Radio, Cinema and Television. Los medios de comunicación: radio, televisión.

Film music. Música para o cine.

ESTRATEGIAS METODOLÓXICAS

Nas clases dos grupos que integren a Sección Bilingüe o ensino impartirase en dúas linguas: en castelán e en inglés. Non se trata dunha ensinanza da lingua estranxeira, senón - e sobre todo-, dunha ensinanza de outra materia a través do uso dunha lingua estranxeira, o inglés, como lingua vehicular.

Ao ensinarmos unha materia non lingüística a través de outra lingua estranxeira a metodoloxía ten que ser diferente. O profesorado debe analizar as demandas lingüísticas de cada contido da programación e darlle ao alumnado o soporte lingüístico que precise. Nos niveis máis baixos, como acontece coa materia de Música no curso de 2º ESO (que trátase do primeiro ano en que o alumnado cursa dita materia na Secundaria Obrigatoria), a énfase porase en que o alumnado desenvolva máis destrezas receptivas que produtivas pero o alumnado terá que ler e falar na lingua estranxeira e precisará axuda e apoio para facelo. O desenvolvemento da destreza escrita poderá reducirse a copiar ou, por exemplo, contestar de

xeito sinxelo a preguntas curtas. O que non se poderá pedir a este alumnado é que escoite e lea textos extensos nos que non se sentirán activamente involucrados. Como estratexias para apoiar a comprensión e a aprendizaxe utilizaremos cadros sinópticos, diagramas e outros materiais máis visuais, como DVD e conexións e investigacións na Rede.

Outra estratexia que poderá ser utilizada é por exemplo o uso da mesma actividade variando o número de alumnos/as que poidan intervir na mesma, desde o grupo completo ata facendo a mesma actividade en parellas ou en pequenos grupos.

Tamén realizaremos actividades de repetición e consolidación. Así, por exemplo, unha actividade escrita pode necesitar ser feita dúas veces, de xeito que a segunda vez o alumnado teña a oportunidade de centrarse máis no aspecto da utilización da lingua estranxeira para reforzala a través do seu uso.

Non consideramos necesario que a lingua materna (neste caso, o castelán ou ben o galego) sexa abandonada, pois moi ben pode ser utilizada na clase como un soporte e unha ferramenta máis de aprendizaxe. O alumnado moverase entre as dúas linguas, o castelán -ou o galego no seu caso- e o inglés, de xeito natural e continuado. En canto a avaliación, pode ser considerado adecuado que o alumnado sexa avaliado de forma separada sobre a lingua e sobre os contidos. Nese caso, a avaliación dos contidos poderá ser feita na lingua materna. A aprendizaxe da lingua, dalgunha maneira, será algo incidental para o alumnado.

O profesorado pretende que o alumnado progrese e aprenda os contidos da materia e para o alumnado o uso da lingua estranxeira será un medio e non un fin.

O desenvolvemento da programación didáctica da materia de música no grupo bilingüe pode incluír actividades moi dinámicas, dado o carácter procedemental e práctico da materia en si mesma (práctica instrumental e vocal, exercicios rítmico- melódicos, etc.)

O léxico propio da materia de música pretende aprenderse polo seu uso. A utilización de material escrito e gráfico incorporárase desde o principio como referencia do que se fala na aula.

Como recurso auxiliar da comprensión propórase o uso de “listening” (actividades de escoita en lingua inglesa) para favorecer que o alumnado se familiarice coa lingua inglesa. Nas clases de música desenvolveranse tamén actividades de escoita activa de músicas de diferentes estilos e épocas e levaranse a cabo actividades de interpretación instrumental e vocal , esta última nas dúas linguas.

Nas clases tamén poderán ser utilizados outros materiais e fontes como artigos de xornais e revistas, presentacións Power Point, DVD, páxinas web, vídeos, webquest e hotpotatoes, ... en lingua inglesa.

O alumnado deberá manexar o léxico específico da materia de música na lingua inglesa. Deberá ser un obxectivo conseguir que o alumnado mellore a súa expresión oral e escrita na materia a través da utilización dun vocabulario axeitado.

CRITERIOS PARA A AVALIACIÓN

Os criterios de avaliación e as probas serán os mesmos que os que figuran na programación didáctica para o resto do alumnado do mesmo nivel educativo que estudan en castelán: tests de contidos de tipo teórico (que incluírán preguntas e exercicios en lingua inglesa) e probas de audición musical, así como de interpretación vocal, instrumental e exercicios rítmico-melódicos.

Algúns dos criterios de avaliación do uso da lingua vehicular (inglés) na materia de Música serán:

- Coñecer e incrementar o léxico básico da área de música.
- Comprender expresións e termos relacionados cos temas estudados en inglés.

O profesorado participante na Sección Bilingüe manterá reunións periódicas co Coordinador/a do Departamento de Inglés para coordinar as actividades e atender as necesidades que se lle poidan presentar ao alumnado durante o desenvolvemento do proxecto.

Os procedementos de avaliación centraranse en :

- Observación sistemática do progreso do alumnado, valorando a súa participación na clase e o seu esforzo por integrar a lingua inglesa de xeito progresivo na aula.
- Realización de traballos de pequena extensión, esquemas, pequenas presentacións orais de temas musicais en lingua inglesa.

FONTES BIBLIOGRÁFICAS

A seguinte relación de libros é orientativa, pero pode servir de referencia para a preparación e o desenvolvemento das clases, aínda que se tomarán como referencia os libros de texto da materia para 2º ESO e 3º ESO da editorial Santillana nas súas edicións en inglés.

(Os títulos que aparecen en negrita serán os utilizados polo alumnado de xeito continuado na aula, un en castelán e o outro en inglés.)

GSCE Music-The Revision Guide- Elena Delaney –Edit. CGP Group Publications. (50 exemplares deste libro foron adquiridos hai algúns anos polo Departamento de Música con cargo á dotación da Sección Bilingüe para utilizar tanto en 2º como en 3º ESO, dado que o seu contido adáptase en gran parte ó recollido no currículo vixente).

General Musicianship- Roy Bennett- Edit. Cambridge University Press.

First Assignments in music- David Tutt- Edit. Cambridge University Press.

Form and Design- Roy Bennett- Edit. Cambridge University Press.

Music Matters- C. Hiscock/M. Metcalfe- Edit. Heinemann.

Instruments of the orchestra- Roy Bennett- Edit. Cambridge Univ. Press.

Dictionary of music- Roy Bennett- Edit. Cambridge University Press.

Enjoying music- Roy Bennett- Edit. Cambridge University Press.

GSCE Music. AQA. Study Guide - Richard Knight. Rhinegold Education.

GSCE Music. Edexcel. Study Guide - Paul Terry. Rhinegold Education.

Music History. The complete Idiot's Guide. Michael Miller. Alpha Editions.

World Music Drumming- Will Schmid.Hal Leonard Corporation.

A Student's Guide to GSCE Music- David Bowman et al. Rhinegold Publishing Ltd.

History of Music- Roy Bennett. Cambridge University Press.

Uncovering CLIL- Peter Mehisto et al. Macmillan Books for Teachers.

Together in Rhythm. A Facilitator's Guide to Drum Circle Music-Kalani.Alfred Editions.

Teaching other subjects through English- Sheelagh Deller. Oxford University Press.

Ademais destes materiais, serán consultadas páxinas da Rede, tales como :

1. www.howstuffworks.com
2. www.sfskids.org
3. www.videojug.com
4. aula21.net
5. www.skool.com
6. www.englishpage.com
7. www.englishlistening.com
8. www.youtube.com
9. www.fmclassics.com

Poderanse, tamén, consultar con frecuencia páxinas de Internet de orquestras e outras, como www.teachernet.com e www.musicatschool.co.uk, e www.musictechteacher.com, que conteñen materiais amenos para traballar na aula de informática , con exercicios moi adecuados para os niveis en que se imparte a materia en inglés.

11. AVALIACIÓN

A avaliación debe abranguer tanto a actividade de ensinanza coma a de aprendizaxe e que debe ser constituído un proceso continuo, sistemático, flexible e integrador. Este proceso ten como obxectivos:

- Coñecer a situación de partida dos compoñentes que inciden no proceso no momento en que se propón a avaliación.

- Facilitar a formulación dun modelo de actuación adecuado ao contexto, en función dos datos anteriores.
- Seguir a evolución do desenvolvemento e aprendizaxe dos alumnos.
- Tomar as decisións necesarias para adecuar o deseño e desenvolvemento da nosa acción educadora ás necesidades e logros detectados nos alumnos e nos seus procesos de aprendizaxe.

11.1. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN NA ESO. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN. INDICADORES DE LOGRO.

Os instrumentos para a avaliación serán os seguintes:

- Probas obxectivas: unha (1) proba teórica escrita de contidos e audición musical, que poderá ser tipo test, unha (1) proba práctica de linguaxe musical e/ou unha (1) proba de interpretación vocal ou instrumental por cada avaliación. Con todo, e dependendo sempre das características do noso alumnado, as devanditas probas poderán ser substituídas por outros procedementos de avaliación: exames tipo test, realización de traballos individuais ou colectivos así como traballos por proxectos e mesmo o emprego dos formatos dixitais para a realización e presentación de traballos: Genially, Powerpoint, Moviemaker,...Todas estas probas poderán utilizarse como instrumentos para avaliar os alumnos.
- Montaxes de obras e interpretacións de fragmentos musicais, que poden incluír *playbacks* de distintos fragmentos de musicais, arias de ópera, etc.
- Actividades de consulta, síntese e busca de información sobre obras musicais, compositores/as, períodos estilísticos, instrumentos musicais, xéneros musicais, etc.
- Traballos individuais e de grupo. Traballos por proxectos.
- Observación sistemática na aula: preguntas e intervencións orais.
- Realización e entrega de traballos escritos así como realización e exposición oral, individual ou en grupo, de traballos de investigación encomendados polo profesorado.
- A utilización regular e axeitada do material didáctico: libro de texto, caderno de clase e exercicios así como dos instrumentos musicais. A asistencia a clase sen material - incluíndo á fruta doce- será valorada negativamente tanto nas cualificacións parciais como na avaliación final.
- A participación activa e con interese nas actividades didácticas propostas polo profesorado do Departamento de Música ou por outros Departamentos didácticos ou a Vicedirección do centro dentro e fóra da aula (no caso de que a situación xerada pola pandemia do COVID-19

o permita): concertos de fin de curso, celebración de Antroido e Magosto; asistencia a concertos didácticos dentro ou fóra do centro, visitas a exposicións, asistencia a ensaios de orquestras ou a talleres de construción de instrumentos musicais ou talleres de percusión, visita a emisoras de radio, etc...

SISTEMAS E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN na ESO

CUALIFICACIÓN POR AVALIACIÓN

Para a **cualificación en cada avaliación** se fará unha media ponderada de todas as cualificacións obtidas nos seguintes apartados:

- Probas obxectivas de práctica rítmica e/ou melódica, tanto instrumental como vocal: **35 % sobre a cualificación da avaliación.**
- Probas obxectivas escritas de contidos teóricos e audición musical: **35% sobre a cualificación.** Poden realizarse probas tipo test, probas de pregunta corta, de resposta múltiple, probas que inclúan o manexo de ferramentas informáticas (programas de edición e creación musical audiovisual, participación nun blog, etc...

Queda terminantemente prohibido o uso de “chuletas” nas probas escritas.

- Resolución de deberes na aula e na casa, traballos de investigación e síntese utilizando formatos analóxicos e dixitais, exposicións e presentación de traballos encomendados orais e/ou escritos tanto individuais ou colectivos; utilización regular/ axeitada do material didáctico (incluíndo o caderno de clase e os instrumentos musicais); o cuidado na expresión oral e escrita; a actitude na aula, a actitude positiva fronte á materia, o respecto ás normas de convivencia na aula e no centro educativo, o esforzo por superar as limitacións propias, o espírito cooperativo nas actividades desenvolvidas na aula, a participación nas actividades musicais organizadas na aula e no centro, a asistencia a concertos ou outras saídas didácticas fóra do centro convocadas polo Departamento, e outras actividades similares propostas.: **30 % sobre a cualificación.**

Estas porcentaxes son aplicables para **2º,3º e 4º ESO.**

Para a materia **Obradoiro de música, en 1º da ESO**, de unha hora á semana, a cualificación por avaliación será:

- Probas obxectivas de práctica rítmica e/ou melódica, tanto instrumental como vocal: **50 % sobre a cualificación da avaliación.**
- Probas obxectivas escritas de contidos teóricos e audición musical: **40% sobre a cualificación.** Poden realizarse probas tipo test, probas de pregunta corta, de resposta

múltiple, probas que inclúan o manexo de ferramentas informáticas (programas de edición e creación musical audiovisual, participación nun blog, etc...

- Resolución de deberes na aula e na casa, traballos de investigación e síntese utilizando formatos analóxicos e dixitais, exposicións e presentación de traballos encomendados orais e/ou escritos tanto individuais ou colectivos; utilización regular/ axeitada do material didáctico (incluíndo o caderno de clase e os instrumentos musicais); o cuidado na expresión oral e escrita; a actitude na aula, a actitude positiva fronte á materia, o respecto ás normas de convivencia na aula e no centro educativo, o esforzo por superar as limitacións propias, o espírito cooperativo nas actividades desenvolvidas na aula, a participación nas actividades musicais organizadas na aula e no centro, a asistencia a concertos ou outras saídas didácticas fóra do centro convocadas polo Departamento, e outras actividades similares propostas.: **10 % sobre a cualificación.**

A ausencia do alumno/a á realización das probas obxectivas non xustificada documentalmente conlevará a non superación da materia e a obtención da cualificación de SUSPENSO na devandita proba. A repetición do exame ao que non se asista neste suposto non procederá en ningún caso.

Se se ten en conta que a materia de música é de contidos progresivos especialmente na práctica instrumental, supónse que o alumno que obteña resultados satisfactorios na 2ª e/ou na 3ª avaliación, ten resoltas e superadas as dificultades das avaliación anteriores porque como reza o principio xurídico latino “Qui potest quod est plus, minus potestis facere”(“ quen pode o máis, pode o menos”), o que conleva que a superación da 2ª avaliación supón a superación da 1ª no aspecto práctico instrumental ou vocal, aínda que poderán facerse probas de recuperación dos contidos teóricos se así o estimase oportuno o profesorado do Departamento.

CUALIFICACIÓN NA CONVOCATORIA FINAL

A cualificación na convocatoria final de xuño , obterase da media aritmética das cualificacións obtidas nas distintas avaliacións.

O sistema de cualificación será o seguinte: Insuficiente (1-4); Suficiente (5); Ben (6); Notable (7-8) e Sobresaliente (9-10).

No caso de que un/unha alumno/a non se presente a algunha das probas,- sen que sexa debidamente xustificada dita ausencia-, ou se negue a realizar algunha das probas obxectivas

propostas ao longo das 3 avaliacións do presente curso académico, este feito suporá a non superación da avaliación, obtendo a cualificación de **INSUFICIENTE**. Este criterio será aplicado tanto nas avaliacións parciais/trimestrais como na avaliación final.

INDICADORES DE LOGRO

Canto ós **indicadores de logro** aplicados a todos os cursos de xeito global:

a. Indicadores de logro individual:

- Saber interpretar unha peza musical vocalmente ou instrumentalmente, tendo en conta todas as indicacións de ritmo, tempo, expresión, forma, etc.
- Saber interpretar unha partitura musical que presenta ben os signos musicais tradicionais ou signos gráficos.
- Deducir, a partir dunha audición musical, os elementos musicais fundamentais: aspectos rítmicos, melódicos, formais, tímbricos,.....
- Manter unha actitude de silencio previa a todo feito musical e saber seguir as indicacións do profesor ó longo do desenvolvemento da peza. Actitude de respecto ante as interpretacións alleas.

b. Indicadores de logro colectivo:

- Saber interpretar colectivamente unha peza musical vocalmente ou instrumentalmente, asumindo o rol que corresponda dentro da partitura, respetando as interpretacións dos compañeiros.
- Saber traballar en equipo con responsabilidade e autonomía, asumindo o liderazgo cando corresponda, co fin de acadar un resultado global positivo.
- Elaborar montaxes audiovisuais nas diferentes actividades programadas polo departamento (Semana da Música, Entroido), involucrándose activamente e con ilusión nestes proxectos.

Nalgúns casos, empregaremos as rúbricas ou follas de avaliación para medir os indicadores de logro. Ademáis, empregaremos estas estratexias para que o alumnado participe na avaliación dos seus logros: autoavaliación, coavaliación, participación en actividades colaborativas. Do mesmo xeito, o profesorado avaliará a súa práctica docente, tentando mellorar aspectos pedagóxicos.

11.2 PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN NO BACHARELATO. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.

A avaliación é un proceso continuo e progresivo.

Os instrumentos para la avaliación serán os seguintes:

- Probas obxectivas: **unha proba teórica escrita de contidos e audición musical, que poderá ser tipo test ou substituída por un traballo ou montaxe de creación musical audiovisual; unha proba práctica de linguaxe musical e unha proba de interpretación vocal ou instrumental por cada avaliación.** Con todo, e dependendo sempre das características do noso alumnado, as devanditas probas poderán ser substituídas por outros procedementos de avaliación. Así, os exames tipo test, a realización e exposición de traballos individuais ou colectivos e mesmo o emprego dos formatos dixitais, poderán utilizarse como medios para avaliar os alumnos.
- Montaxes de obras e interpretacións de fragmentos musicais, incluíndo *playbacks* de distintos fragmentos de musicais, arias de ópera, etc.
- Actividades de consulta, síntese e búsqueda de información sobre obras musicais, compositores/as, períodos estilísticos, instrumentos musicais, xéneros musicais, noticias relacionadas co feito musical, etc.
- Traballos individuais e de grupo.
  - Observación sistemática na aula: preguntas e intervencións orais.
  - Realización, entrega e exposición oral, individual ou en grupo, de traballos de investigación.
  - A utilización regular do material didáctico: libro de texto, caderno de exercicios e dos instrumentos musicais. A asistencia a clase sen material, (incluíndo á fruta doce) será valorada negativamente tanto nas cualificacións parciais como na final. A participación activa e con interese nas actividades didácticas dentro e fóra da aula.

CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES PARA UNHA AVALIACIÓN POSITIVA en BACHARELATO

- ❑ Saber recoñecer, ler e escribir os elementos básicos da linguaxe musical para unha mellor preparación para a interpretación vocal e instrumental das obras musicais.
- ❑ Expresar xuízos persoais mediante unha análise estética ou un comentario crítico a partir da audición ou a visión e a análise dunha obra determinada, considerando aspectos técnicos, expresivos e interpretativos, utilizando os coñecementos adquiridos e a terminoloxía apropiada.
- ❑ Identificar as circunstancias culturais ou sociolóxicas que poidan incidir no desenvolvemento evolutivo das épocas, os estilos ou os/as autores/as máis representativos/as da historia da música e da danza.
- ❑ Analizar textos, artigos periodísticos ou de revistas ou reseñas relativos á música ou á danza, compositores/as, estilos, tendencias musicais, etc.
- ❑ Utilizar a terminoloxía adecuada na análise das obras musicais obxecto de escoita.
- ❑ Consultar e realizar actividades de consulta e busca de información sobre a música e os medios de comunicación.
- ❑ Recoñecer algunhas das mostras máis importantes do patrimonio musical español, galego e de outras culturas.
- ❑ Saber analizar obras musicais mediante o uso de partituras e audicións, atendendo ás súas características formais e estilísticas.
- ❑ Mostrar interese por ampliar o gusto musical, achegándose ao repertorio musical de outras culturas con actitude respectuosa e curiosa.
- ❑ Interese por profundar no coñecemento de composicións musicais de distintos estilos e procedencias.
- ❑ Interpretar pezas facendo uso da voz ou de instrumentos musicais así como facer correctamente os exercicios e montaxes de rítmica e percusión.
- ❑ Consultar e realizar actividades de consulta e investigación sobre a música e os medios de comunicación: cine, radio, televisión, páxinas de internet, uso de Youtube, etc.
- ❑ Recoñecer algunhas das mostras máis importantes do patrimonio musical español, do galego e de outras culturas.
- ❑ Participar activamente na elaboración de proxectos de montaxes audiovisuais individualmente ou de forma colectiva.

SISTEMAS E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

CUALIFICACIÓN POR AVALIACIÓN

Para a cualificación en cada avaliación se fará unha media ponderada de todas as cualificacións obtidas nos seguintes apartados:

- Probas obxectivas de práctica rítmica, instrumental ou vocal así como probas obxectivas de contidos teóricos, audición musical e utilización de programas e aplicacións informáticas para a realización de montaxes audiovisuais: **80 %** sobre a cualificación.
- Resolución de deberes, traballos de investigación e síntese, exposicións orais individuais ou colectivas, utilización regular do material (os instrumentos musicais), expresión oral e escrita; Actitude na aula, participación nas actividades propostas, actitude positiva fronte á materia, respecto ás normas de convivencia, esforzo por superar as limitacións propias, etc.: **20 %** sobre a cualificación.
- A ausencia/ a non realización das probas obxectivas **non xustificada documentalmente** conlevará a obtención da cualificación de SUSPENSO na devandita proba. A repetición do exame ao que non se asista neste suposto non procede en ningún caso.

CUALIFICACIÓN NA CONVOCATORIA FINAL

A cualificación final obterase da media aritmética das cualificacións obtidas nas distintas avaliacións.

O sistema de cualificación será o seguinte: Insuficiente (1-4); Suficiente (5); Ben (6); Notable (7-8) e Sobresaliente (9-10).

No caso de que un/unha alumno/a non se presente a algunha das probas,- sen que sexa debidamente xustificada dita falta-, ou se negue a realizar algunha das probas propostas ao longo do curso académico, este feito suporá a non superación da avaliación, obtendo a cualificación de **INSUFICIENTE**. Este criterio será aplicado tanto nas avaliacións parciais como na avaliación final de xuño .

11.3. AVALIACIÓN INICIAL

Observación na aula durante o inicio do curso

Durante os primeiros días de curso farase un seguimento especial do alumnado recién chegado á nosa materia e que incluírá unha proba escrita ou oral ou de práctica instrumental, que conterá preguntas de linguaxe musical e léxico específico da materia dos cursos anteriores para avaliar os coñecementos previos e o grao de suficiencia do alumnado. Tamén se realizarán preguntas orais e se fomentará a participación activa na aula, facendo exercicios rítmico-melódicos con actividades de repaso de materiais e contidos de linguaxe musical e audición musical do curso anterior co obxecto de poder determinar e avaliar o seu nivel inicial. As datas para esta avaliación inicial serán as que propoña a Dirección do centro acordadas ao comezo do curso, probablemente nas primeiras semanas de outubro, que terá en conta o acordo do Claustro ou a Comisión Pedagóxica. Se for necesario, as familias poderán ser informadas dos resultados desta proba de avaliación inicial a través dos/as titores/as ou do equipo directivo. Á vista dos resultados das probas de avaliación inicial, que se realizarán nos cursos da ESO agás o 2º ESO porque o alumnado dese nivel non cursou a materia de música en 1º ESO, poderíanse levar a cabo certas modificacións na Programación para adaptala ó nivel do alumnado.

11.4 PLAN DE TRABAJO E MECANISMOS PARA A SUPERACIÓN DE MATERIAS PENDENTES NA ESO E NO BACHARELATO. PROBAS.

O alumnado poderá optar por superar as materias pendentes de xeito parcial ao longo do curso ou ben realizando unha proba global de contidos e práctica musical no mes de maio ou xuño . A profesora encargada do seu seguimento (unha das que están a impartir a materia no nivel) asignaralle o plan de traballo seguindo as propostas que se plantexan nesta Programación Didáctica.

O alumnado da ESO será convocado a reunións informativas ó comezo de cada avaliación/trimestre, nas que se lles darán as pautas e lles serán asignadas as tarefas a realizar por cada avaliación. Para calquera aclaración ou resolución de dúbidas que se lle poidan presentar aos alumnas ou alumnos coa materia pendente, poderán dirixirse en todo momento ao profesorado da materia.

O alumnado que teña a materia de Música pendente de cursos anteriores deberá realizar probas escritas e/ ou de práctica instrumental, unha por trimestre ao longo do presente curso académico.

A realización de todas as probas sinaladas e a dos traballos encomendados será obrigatoria para todos o alumnado coa materia pendente, se queren superar por parciais a materia.

En ditas probas o alumnado que ten a materia pendente de cursos anteriores deberá acreditar a súa suficiencia na materia. O contido específico das probas será deseñado polo profesorado do Departamento e conterá- en calquera caso- os mesmos contidos mínimos que se fixan nesta programación para o nivel de estudos correspondente.

O/a alumno/a que non realice algunha das probas trimestrais, realizará unha proba global única no mes de maio ou xuño.

Os contidos das probas, as convocatorias para a realización das mesmas ou presentación de traballos así como calquera outra notificación pertinente, expóranse, con suficiente antelación, no Taboleiro de Materias Pendentes e nas aulas do Departamento.

CONTIDOS DAS PROBAS PARA o ALUMNADO COA MATERIA de MÚSICA PENDENTE DE CURSOS ANTERIORES

- ❖ 1º Trimestre/Avaliación: Elaboración dun traballo manuscrito ou presentación Powerpoint (ou similar).

Cunha extensión de entre catro e seis folios sobre un tema incluído na programación do curso que o alumno ten suspenso ou a realización de traballos tipo webquest ou presentacións powerpoint, por exemplo.

Para o desenvolvemento de dito traballo o alumnado poderá manexar cantas fontes (libros de texto, manuais, Internet,etc...) considere necesarias e, en calquera caso, deberá citar a bibliografía consultada. Pódense así mesmo utilizar ilustracións (fotos e debuxos de instrumentos, por exemplo, así como inserir vídeos explicativos do tema elixido).

- ❖ 2º trimestre/Avaliación: Proba de interpretación instrumental coa frauta doce e/ou outros instrumentos musicais ou de interpretación de patróns rítmico-melódicos.

O/a alumno/a deberá interpretar coa frauta doce unha peza musical seleccionada ao chou das contidas nos libros de texto que rexiron no curso do que teñen a materia pendente e das que foran estudadas no curso anterior. O mesmo se fará cos exercicios rítmico-melódicos.

- ❖ 3º trimestre/Avaliación: Proba escrita, tipo test, con preguntas de resposta múltiple sobre os contidos teóricos e léxico especificamente musical do temario do libro de texto, que incluírá tamén preguntas sobre **audicións** feitas na clase e aquelas tamén recollidas nos discos compactos que acompañan aos libros de texto.

❖ AVALIACIÓN FINAL

A valoración (en porcentaxes) para a superación da materia pendente é a seguinte:

Traballo manuscrito: **20% da cualificación final.**

Proba de interpretación coa frauta doce: **40 % da cualificación final.**

Proba tipo test de contidos teóricos, léxico e audicións musicais: **40% da cualificación final.**

A NON realización de algunha das probas parciais, obrigará ó alumnado a presentarse á proba global a finais de maio de 2022.

PLANS DE SEGUIMIENTO PARA A SUPERACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES NO BACHARELATO

No caso das materias do Bacharelato o proceso será similar. A recuperación farase ó longo do do curso e o contido do programa da materia será dividida en tres partes, unha para cada trimestre. O alumnado de Bacharelato poderá optar por facer os exames parciais de cada avaliación, co grupo de 1º de Bacharelato no que se imparte a materia, informándose no grupo de referencia das datas e horario de celebración dos mesmos. **No presente curso académico 2021-2022 non se da esta casuística.**

A CUALIFICACIÓN FINAL da materia será a **media aritmética de todas as probas realizadas ao longo do curso.**

En caso contrario realizará unha proba única de toda a materia, que contará o 100 % da cualificación, no mes de xuño.

As convocatorias e notificacións expóranse previamente no Taboleiro de Materias Pendentes e nas aulas do Departamento.

11.5. PROGRAMAS ESPECÍFICOS PERSONALIZADOS PARA O ALUMNADO REPETIDOR NA ESO.

A principio de curso, unha vez estean elaboradas as listas definitivas, se fará unha reunión de Departamento para tratar o tema do alumnado repetidor. Nesta reunión se determinarán as causas que motivaron a repetición de curso (baixo nivel na adquisición das competencias, desinterese, actitude, absentismo, etc) ca axuda se for preciso de informes doutros Departamentos, especialmente o de Orientación.

O alumnado de baixo rendemento académico se incorporará, xa dende principio de curso, ás medidas de reforzo educativo do propio Departamento detalladas no apartado correspondente. Outro tipo de problemáticas que precisen medias especiais que excedan o ámbito do noso Departamento deberán ser consensuadas con outros Departamentos e coordinadas polo Departamento de Orientación.

Para o alumnado coa materia do curso anterior suspensa adoptaranse medidas como as seguintes:

-Atención especial sobre a súa participación, asistencia e traballo cotiá.

-Proposta de actividades de reforzo adecuadas a cada fase do aprendizaxe.-

Comunicación constante co titor ou titora para facer o seguimento do avance do alumno ou alumna.

Para o alumnado coa materia aprobada do curso anterior se adoptarán outras medidas, que inclúen:

-Proposta de actividades de ampliación que favorezan a adquisición de competencias e a preparación para cursos posteriores.

-Participación do alumnado en tarefas cooperativas nas que os seus coñecementos previos podan influír positivamente no aprendizaxe dos seus compañeiros e compañeiras.

11.6 ORGANIZACIÓN DOS PROCEDEMENTOS QUE PERMITEN Ó ALUMNADO ACREDITAR OS COÑECEMENTOS NECESARIOS EN DETERMINADAS MATERIAS (BACHARELATO).

Na materia de música non é necesario acreditar os coñecementos necesarios para cursar as materias de Bacharelato: Linguaxe e práctica musical en 1º de Bacharelato, e Historia da música e da danza en 2º de Bacharelato.

Agora ben, é altamente recomendable que o alumnado que decida cursar calquera das materias optativas citadas anteriormente en Bacharelato, cursaran música en 4º de ESO.

11.7. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN, MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS.

Para este propósito seguiremos estes criterios:

- Analizar os resultados académicos acadados en cada avaliación.
- Reflexionar sobre os resultados acadados, valorando qué aspectos da práctica docente son susceptibles de mellora.
- Revisar o proceso ensinanza-aprendizaxe (metodoloxía) en función das características e diversidade do alumnado, tendo en conta especialmente ó alumnado de diversificación curricular e o que presenta claras dificultades de aprendizaxe.
- Facer crítica da información recollida nos diarios de clase. Isto permitirá as modificacións oportunas.

11.8. AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO E DA PRÁCTICA DOCENTE. AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN.

Indicadores de logro do proceso de ensino

Escala			
1	2	3	4

1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.				
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.				
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				
7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
12. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

Indicadores de logro da práctica docente

	Escala			
	1	2	3	4
1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2. Ofrecense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6. Combínase o traballo individual e en equipo.				
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
9. Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.				
10. Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.				
11. Ofrecense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.				
12. Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.				
13. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.				
14. Grao de implicación do profesorado nas funcións de titoría e orientación.				
15. Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.				
16. As medidas de apoio, reforzo, etc. están claramente vinculadas aos estándares.				
17. Avalíase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...				

AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica

- Periodicidade coa que se revisará.
- Contidos que foi preciso engadir ou eliminar con respecto á programación prevista.
- Medidas que se adoptarán como resultado da revisión.

Indicadores

	Escala			
	1	2	3	4
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas ou proxectos a partir dos elementos do currículo.				
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas / temas / proxectos.				
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.				
4. Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unha das unidades, temas ou proxectos.				
5. Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.				
6. Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.				
7. Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.				
8. Asociación de cada estándar cos elementos transversais a desenvolver.				
9. Fixación dunha estratexia metodolóxica común para todo o departamento. [Só para ESO e bach.].				
10. Adecuación da secuencia de traballo na aula.				
11. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.				
12. Adecuación do libro de texto (no caso de que se use).				
13. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.				
14. Adecuación da proba de avaliación inicial, elaborada a partir dos estándares.				
15. Adecuación do procedemento de acreditación de coñecementos previos [Só para determinadas materias de 2º de bacharelato].				
16. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.				
17. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación dun exame e dunha avaliación.				
18. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final. [Só para ESO e bacharelato].				
19. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación extraordinaria. [Só para ESO e bach].				
20. Adecuación dos criterios establecidos para o seguimento de materias pendentes. [Só para ESO e bacharelato]				
21. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación desas materias pendentes. [Só para ESO e bacharelato]				
22. Adecuación dos exames, tendo en conta o valor de cada estándar.				
23. Adecuación dos programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares.				

24. Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE.				
25. Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas.				
26. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos.				
27. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre os criterios de promoción.				
28. Adecuación do seguimento e da revisión da programación ao longo do curso.				
29. Contribución desde a materia ao plan de lectura do centro.				
30. Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.				
Observacións:				

12.METODOLOXÍA

12.1 Metodoloxía didáctica

Traballar de xeito competencial na aula, supón un cambio metodolóxico importante: o docente pasa a ser un xestor do coñecemento do alumnado e o alumnado adquire un maior grado de protagonismo. En concreto, na área de Música:

Os pilares fundamentais da ensinanza da música son a **audición** e a **expresión**, e polo tanto, a metodoloxía debe dirixirse a desenvolverlas nas súas diferentes manifestacións.

A audición permite o disfrute da música, facilita a asimilación dos contidos e desenvolve as capacidades perceptivas para aumentar a capacidade de análise e despertar o interese. Estes tres planos da audición deben potenciarse mutuamente para que os coñecementos técnicos mellores a percepción e o disfrute, e estes, a súa vez, melloren a comprensión e a profundización técnica e analítica.

A expresión engloba a interpretación vocal, instrumental e corporal, a composición e a improvisación.

A interpretación vocal, ó empregar o instrumento máis inmediato, a voz, permite unha expresión directa e espontánea na personalidade do alumno. É un vehículo axeitado para mellorar a interiorización e a formación auditiva.

A interpretación instrumental é o eixe vertebrador en torno o cal se organizan os diversos contidos ó longo do curso. Ademáis de mellorar as destrezas instrumentais, o

alumnado é quen de interconectar contidos de escoita, creación e improvisación, evolución histórica, linguaxe musical, lecto-escritura, valores,....

A interpretación corporal, baseado nos vínculos entre o movemento corporal e o movemento musical, desenvolve o sentido kinestésico, a través do cal o movemento corporal venciase co movemento sonoro, creando imaxes audiomotrices que constitúen un repertorio de percepcións.

Todas as actividades de interpretación, non solo responden ás necesidades expresivas e individuais, e actúan como canalizador de emocións, se non que tamén responden ó pracer de participar e facer música en grupo. Deste xeito , foméntase a autoestima, a autonomía e a responsabilidade.

A improvisación, ademáis de ser un medio de expresión creativa e de reforzó da autoestima, convírtese nun recurso metodolóxico ó explorar os elementos da linguaxe musical e corporal , e reforzar o pensamento creativo xunto co da composición musical.

A composición, guiada ou libre, é a manifestación da interiorización dos contidos asimilados con cada un dos niveis. Serve de canle expresivo e creativo, e implica unha reflexión, selección, estruturación e toma de decisión, dun xeito lóxico e crítico.

Debemos adestrar sistemáticamente os procedementos que conforman a andiamaxe da materia. O alumnado debe desenvolver actitudes que conducen á reflexión e ó análise musical. Para isto debemos potenciar a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a presentación de traballos en público e a comunicación audiovisual.

En todos os aspectos interpretativos e expresivos colectivos, o traballo en grupo colaborativo aporta, ademáis do adestramento de habilidades sociais e o enriquecemento persoal dende a diversidade, unha ferramenta perfecta para discutir contidos de este aspecto.

Finalmente, cada alumno parte dunhas potencialidades que definen as súas intelixencias predominantes. Enriquecer as tarefas con actividades que se desenvolven dende a teoría das intelixencias múltiples, facilita que todo o alumnado poida comprender os contidos. É indispensable a vinculación á contextos reais.

De forma global, detállanse os seguintes **criterios metodolóxicos** a ter tamén en conta:

- Globalización dende a relación coas outras materias e entre os diferentes núcleos de contidos.

- Profundización nos aspectos conceptuais xa que se adquire maior nivel madurativo.
- Identificación dos coñecementos previos dos alumnos /as para enfocar a aprendizaxe.
- Relación de aprendizaxes con situacións da vida cotiá.
- A música como actividade favorecedora da comunicación, expresión e representación.

De forma máis concreta, cabe engadir os seguintes criterios metodolóxicos para toda a música na ESO:

- Aproximación progresiva ó análise crítico.
- Discriminación e ordenación na percepción auditiva dos parámetros do son e dos elementos da música. Práctica da linguaxe musical.
- Creación e composición musical dando gran importancia á improvisación musical.
- Facilitar o deseño, planificación e realización de actividades de aprendizaxe nas que se utilicen elementos propios doutras áreas (Educación Plástica, Tecnoloxía, Linguaxes,...)
- Crearanse situacións de participación e comunicación, improvisación vocal, instrumental, de movemento, exposición de ideas, experiencias e sentimentos que faciliten e promovan as aportacións individuais e de grupo. Ademais traballarase a coordinación, lateralidade e percepción espazo-temporal.
- Ambiente de confianza que favoreza a actitude de participación activa; valoración do traballo persoal e dos demais; axuda e cooperación ; búsqueda e exploración; desinhibición.
- Realización de gravacións, utilización de montaxes audiovisuais, actividades de expresión instrumental,... todo isto existirá o desenvolvemento de actitudes do correcto uso, coidado e mantemento de aparellos de uso individual e colectivo; procedementos de organización, arquivo e clasificación e a combinación de tempos e espazos compartidos.
- Empregar estratexias metodolóxicas que estimulen o ritmo de aprendizaxe de cada persoa , tendo en conta a súa actitude e interese.

Adaptando o currículo da área segundo as circunstancias que atopamos na clase.

- Darase a oportunidade para que os alumnos/as poñan en práctica os novos coñecementos; que poidan facer unha análise dos avances que se producen e contrastar ideas cos demais, modificando e reelaborando os esquemas propios na aprendizaxe.
- Proponer a asistencia como espectadores a concertos, ballets, coreografías,...
- Preparar e participar en actividades como concertos, representacións, ... como intérpretes.

A metodoloxía debe atender tamén á creatividade, con inclusión de actividades que estimulen o pensamento, e fomenta a socialización ou traballo en grupo.

En canto as estratexias no uso da **lingua inglesa** en 2ºe 3ºESO:

A coordinación entre o profesorado implicado é moi importante, polo que a metodoloxía a utilizar poderá ir variando segundo vaian xurdindo as dificultades. Certas tarefas de axuda na comprensión da clase de Música veranse apoiadas desde a aula de Inglés.

A idea fundamental é o uso gradual da lingua inglesa na clase. Inicialmente utilizaranse instrucións sinxelas e habituais na asignatura. Pouco a pouco pasarase ao uso de estruturas máis complexas e longas.

Algo importante é lograr que desde un principio se vexa como natural o uso do inglés na aula para que eles tamén se animen a falar (iniciándose con estruturas breves e pechadas). Romper o medo a equivocarse será un indicio de que se producen avances.

En calquera caso, o uso da lingua propia (galego ou castelán) poderá usarse cando as circunstancias así o requiran, pero coa idea de reduci-lo progresivamente, tanto na comunicación profesor-alumno como entre o propio alumnado.

O vocabulario da aula e o propio da materia pretenden aprenderse polo seu uso. O uso de material escrito e gráfico incorporárase desde o principio como referencia do que se fala na clase.

Como elementos auxiliares da comprensión propóñense: o uso do “listening” como tarefa individual de traballo auditivo e o uso de soporte audiovisual cando así se considere.

Indicar como estratexias específicas de Música, ademáis dos criterios metodolóxicos xa comentadas con anterioridade, as seguintes:

- Realizar un ficheiro básico do vocabulario musical utilizado ao longo do curso.
- Ler textos sinxelos en inglés de forma comprensiva sobre os periodos da historia da música.

Destacar, que neste curso académico, temos un alumno americano cursando 4ºESO. Actualmente, o seu nivel de castelán/galego é casi nulo, o que provoca que teña claras dificultades para seguir as clases. A profesora encargada de darlle clase, Mónica, non ten problema para comunicarse con él en inglés, pero o seu obxectivo é facer unha inmersión na vida escolar do centro, e polo tanto, debe aprender a expresarse en castelán/galego. Dende o departamento optamos por adaptar os materiais ó inglés, co gallo de facilitarle a asimilación de contidos na nosa lingua. Esperamos que, progresivamente, sexa quen de comunicarse oralmente e a nivel de comprensión en castelán/galego. Axuda o feito de que o seu nivel musical é bastante bó.

12.2. Medidas de Atención á diversidade

É un obxectivo primordial da ESO ofrecer respostas diferenciadas en función da diversidade do alumnado, que presenta unha pluralidade de intereses, necesidades, diferentes formacións musicais. Así, nesta materia, é habitual atopar alumnos dotados de coñecementos musicais superiores ó resto da clase, xa que son estudantes de conservatorios ou escolas de música. Pero tamén é habitual a existencia dalgún alumno/a que presenta algunhas carencias que lles impide seguir o ritmo de aprendizaxe do resto dos seus compañeiros.

A diversidade de intereses, o diferente grado de asimilación de contidos teórico-prácticos, as variadas aptitudes, están latentes no proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Trátase de conseguir a interacción e intercambio entre o alumnado; que sexan capaces de aceptarse e aceptar aos demais e que poidan ter entre todos respecto e confianza. Co traballo de cooperación poderán coordinar e colaborar nas actividades de canto, grupos instrumentáis, coreografías e danzas; son actividades nas que hai que chegar a acordos e hai que

ter en conta aos demais para conseguir un resultado final aceptable. Ademáis nas actividades haberá diferentes graos de realización para evitar a discriminación na consecución de logros, polo que é preciso ser flexibles. Axustarase o currículo segundo sexa preciso para chegar aos mínimos; tamén incluíndo actividades de ampliación e investigación para o alumnado que supere o nivel esixido.

As características peculiares da área de Música, o tipo de traballo e actividades musicais para realizar tanto individualmente como en grupo, permiten o reparto por niveis, segundo as aptitudes e a gradación dos coñecementos de cada alumno en particular. Así, partindo da primeira avaliación diagnóstica e da coavaliación do alumno, axudará a construír as aprendizaxes de xeito individualizado, pero motivando ao alumnado nas súas tarefas e traballando a prol da integración de todos os rapaces e rapazas. Deste xeito, para garantir un adecuado desenvolvemento do alumnado en función das súas necesidades educativas, se sinalan as seguintes estratexias:

*Para alumnos con dificultades de aprendizaxe:

- O número de alumnos.
- As necesidades que se puideran identificar. Convén pensar, nesta fase, en formas de abordalas.
- Establecer mecanismos de reforzo a nivel organizativo e curricular.
  - Realizar adaptacións curriculares que potencien o desenvolvemento das competencias básicas.
  - Modificar os obxectivos e criterios de avaliación en función das devanditas adaptacións curriculares.

* Para alumnos con altas capacidades intelectuais:

- O número de alumnos.
- Flexibilizar a duración das etapas educativas.
- Facilitar actividades de ampliación.

*Outros grupos de alumnado que requiren unha atención educativa específica:

- Alumnos de integración tardía ao sistema educativo.
- Alumnos con dificultades específicas de aprendizaxe

12.3. Educación en valores. Elementos transversais.

A interdisciplinabilidade da música facilita o tratamento da educación en valores, presente nas unidades didácticas.

1. Educación ambiental.

Tratarase de concienciar ó alumnado acerca dos excesos de ruído do noso entorno e a atención ó silencio como marco imprescindible na execución musical. Ademais a construción de instrumentos musicais con materiais naturais contribúe ó respecto do medio ambiente.

2. Educación para a saúde.

Estará presente na práctica vogal, instrumental e corporal.

Na educación da voz, debe cuidarse o aparato fonador, evitando certos vicios que afecten ó aparato respiratorio. A práctica instrumental favorece ó tono muscular equilibrado. A través do movemento obtense un tono muscular correcto e unha boa oxixenación. Trátase ademais de que o alumnado aprecie as posibilidades expresivas do seu corpo.

A música incide de forma positiva no equilibrio personal e anímico das persoas.

3. Educación para a igualdade entre sexos.

Propiciarase un ambiente de igualdade entre os rapaces/as, tanto na práctica vogal como na corporal. No movemento o cambio de roles debe ser un recurso habitual, e na práctica vogal debe traballarse a complementariedade de voces mixtas.

4. Educación para a paz e a tolerancia.

Ambas dúas deben estar presentes en tódalas programación da aula. Por unha parte hacia as persoas do entorno inmediato, en canto á aceptación dunha serie de normas imprescindibles nas diferentes actividades prácticas; por outra parte hacia as diferentes culturas do mundo, cegando a alcanzar a súa comprensión por medio da audición, práctica vogal e instruemntal de pezas características de outras etnias, execución de danzas folclóricas, etc.

5. Educación para o lecer.

Debido o aumento do tempo de lecer, débese inculcar no alumnado o seu aproveitamento, ofrecendo actividades lúdico-musicais extraescolares, como ofertas relacionadas ca danza, ou a posibilidade de ampliar os seus coñecementos en centro especializados de música, así como a posible participación en diferentes agrupacións instrumentais como bandas, etc.

6. Educación para o consumidor.

O consumo de música é algo habitual entre os adolescentes, polo que é necesario desenrrolar neles unha actitude crítica ante o fenómeno musical. O sentido crítico debe estar presente para evitar caer nun consumo excesivo e inxustificado.

7. Educación moral e cívica.

Estará presente nos contidos actitudinais baseados no respecto e acatamento das normas necesarias para realizar tarefas de índole práctico. Ademáis, a contribución á educación cívica obsérvase na relación da música ca sociedade, en tódalas etapas da historia da música.

12.4 Organización do espazo e do tempo

ORGANIZACIÓN DO ESPAZO

O espazo na aula, deberá permitir as modificacións que se necesiten para levar a cabo as actividades programadas.

A aula de música debe ser unha aula espaciosa con boa luz e ventilación, lonxe de ruidos externos para centrarse na investigación sonora.

Movemento, expresión corporal e danza requiren grandes espazos. O chan precisa dun material cálido onde os alumnos/as poidan sentarse ou tumbarse. Os instrumentos musicais necesitan un espazo onde poidan estar listos para facer musica pero tamén precisan armarios con capacidade e protección onde poder gardarse.

Deste xeito sería posible fomentar actitudes favorables de traballo nos alumnos/as cara o uso correcto da aula e dos recursos materiais disponibles.

ORGANIZACIÓN DO TEMPO

Será unha organización flexible en función da diversidade de actividades e situacións que se presenten.

A duración dos exercicios musicais auditivos estará en relación coas capacidades de atención e concentración e memoria sempre tratando de manter o interese para o que haberá estímulos suficientes e coidando moito o cansancio.

Ademais propóñense actividades que aínda que non son propiamente musicais si están relacionadas co proceso de aprendizaxe e para as que a adicación temporal terá diferente duración, e que contribuirán a reforzar as aprendizaxes e limitar o cansancio.

Tamén hai que ter en conta os tempos que se invirten na recollida e distribución do material, dos traballos en grupo e da exposición dos mesmos.

12.5. Material e recursos didácticos

As clases desenvólvense nas dúas aulas específicas e contiguas de que dispón o Departamento e ambas aulas reúnen boas condicións de luz e dispoñen de material instrumental, sonoro e bibliográfico suficiente e axeitado para impartir a materia.

No presente curso académico 2021-2022 polas circunstancias extraordinarias provocadas pola pandemia do COVID-19 e o risco de contaxio, a disposición do alumnado nas aulas de música é en pupitres ou cadeiras de pala con separación entre todo o alumnado de 1.20 metros, alomenos, entre todo o alumnado que integra cada grupo.

Tamén polo mesmo motivo do COVID-19 as fiestras e a porta da aula permanecen abertas durante toda a sesión de clase para favorecer o fluxo de correntes de aire, seguindo instrucións da Dirección do centro.

O Departamento conta cos seguintes recursos didácticos:

- (1) 1 ordenador en cada aula de música con acceso a Internet, canóns de proxección e pantallas, encerado pautado e discos duros externos para o almacenamento de materiais gravados.
- (2) Colección de discos compactos
- (3) Biblioteca de aula
- (4) Instrumentos musicais Orff, órganos eléctricos (6), guitarras, baixo eléctrico con amplificador, caixón de percusión, batería, frutas doces, frutas altas e tenores, saxofón, fruta travesera e clarinete didácticos así como outro material de pequena percusión.

Libro de texto a utilizar en 2º ESO: Introducción a la Música. Serie Escucha. Editorial Santillana.

Libro de texto a utilizar en 3º ESO: Historia de la Música. Serie Escucha. Editorial Santillana.

Libro de texto a utilizar en 4º ESO: Música. Serie Escucha. Editorial Santillana.

Outros libros ou enciclopedias para uso e consulta sobre a materia:

- Colección Entorno Musical. Varios autores. Textos e cd's. Editorial Akal.
- Música Clásica a simple vista. Marcus Weeks. Ediciones Celeste.
- La música y su evolución. Texto y audiciones. Pep Alsina et al. Editorial Graó.
- Cómo funciona la música. Neil Ardley. Muchnick Editores.
- Classic Remix. Varios autores. Editorial Fuzeau.
- Atlas Básico de Música. Varios autores. Editorial Parramón.
- Libros de apoio e consulta da editorial Hermex Iberica e Foizeau.
- Libros diversos sobre instrumentos musicales e músicas de outras culturas.

Sección Bilingüe

Libro de texto 2º ESO e 3º ESO: Por cuestións de organización das clases e, tendo en conta o baixo nivel de inglés do alumnado , serán utilizados diferentes manuais de consulta combinados según necesidades didácticas, aínda que se tomarán **como referencia** os libros de texto da editorial Santillana que se usan para as clases en castellano. O alumnado das Seccións Bilingües non terán, por tanto, un libro de texto

Outra bibliografía en lingua inglesa que será consultada tanto polo profesorado como polo alumnado inclúe, entre outros, os seguintes títulos:

- Enjoying music. Roy Bennett. Cambridge University Press, 1995.
- Introduction to Music . Editorial Santillana
- History of Music. Editorial Santillana.
- Music I and Music II. Editorial Santillana.
- Music Quizzes. Editorial Alfred Publishing.
- GCSE Music. The Revision Guide. CGP Books, 2009.

- Classical music for beginners. Stacy Combs. Writers and readers Publishing, 1994.
- World Music. The Rough Guide. Rough Guides, 2000.
- General musicianship. Roy Bennett. Cambridge University Press,1997.
- The Oxford Music A to Z. H. Carpenter e P.K.Christinetine Wood. Oxford University Press,1997.
- Keynote. Tim Cain. Cambridge University Press,1995.
- AQA GSCE Music .Study Guide. Richard Knight. Rhinegold Education, 2009.
- History of music. Roy Bennett. Cambridge University Press,1987.
- Edexcel GSCE Music. Study Guide. Paul Terry Rhinegold Education, 2009.
- World Music Drumming. A cross-cultural curriculum. Will Schmid. Hal Leonard,1998.
- Music Dictionary. Roy Bennett. Cambridge University Press.
- The complete idiot´s guide to Music History. Michael Miller. Alpha Books, 2008.

13. APORTACIONS Ó PLAN LECTOR

O plan lector céntrase na lectura como unha das competencias básicas que contribúen ó desenvolvemento persoal e social do individuo. Porén, non debemos olvidar a estreita relación existente entre ler e outros procesos intelectuais como son escribir, falar e escoltar, que posibilitan a potenciación das competencias necesarias para adquisición das aprendizaxes.

Dende o departamento de música promoverase o desenvolvemento da competencia lectora entre o alumnado a partir do afianzamento dos hábitos de lectura.

13.1. Competencias lectoras que deberían dominar os nosos alumnos/as:

- Aprendizaxe dos códigos: escritos, visuais, sonoros,...
- Comprender a información explícita dos textos continuos (narrativos, expositivos, argumentativos,...) e discontinuos (formularios, gráficas, esquemas..)
- Saber responder a preguntas localizadas nun fragmento.
- Comprender globalmente un texto.
- Deducir a idea principal dun texto.

- Organizar de xeito xerárquico a información dun texto.
- Saber identificar a estrutura dun texto.
- Emitir xuízos críticos sobre o contido dun texto.

13.2. Organización de espazos e tempos. Creación de ambientes lectores.

- Na aula: o espazo natural para o desenvolvemento das competencias lectoras do alumnado, e onde terá lugar a hora de ler. Adicaráselle á hora de ler 10 minutos de cada clase á semana.
- Na biblioteca: aproveitar os recursos que ofrece para incidir no desenvolvemento da competencia lectora.
- Na casa: débese dar continuidade ó hábito da lectura traballado na aula.
- Na aula virtual: o departamento de música promoverá a participación do alumnado na aula virtual mediante documentos, enlaces, suxerencias,.....
- Na aula de informática: para traballar a formación documental, o uso de webquest, traballos de investigación,.....

13.3. Estratexias de comprensión lectora:

→ Antes da lectura:

- Explicitar o obxectivo da lectura.
- Activar os coñecementos previos

→ Durante a lectura:

- Lectura individual e silenciosa previa a calquera actividade de lectura expresiva.
- Lectura exemplificadora do profesor.

→ Despois da lectura:

- Idea principal e secundarias.
- Estratexias para a comprensión do texto: sublimado, esquemas, resumos,..
- Formulación de preguntas: de resposta literal; para “pensar”; de elaboración persoal.

→ Tarefas habituais de clase:

- Transmisión da información de xeito oral e escrito.
- A lectura será indispensable no traballo co libro de texto ,caderno de clase, artigos de prensa, revista, dicionarios, traballos de investigación, actividades TIC, pentagramas, musicogramas, exames, actividades fora da aula.

13.4. Fomento de hábitos de lectura na área de música. Actividades:

- Lectura en voz alta de textos na clase, coidando a dicción, entonación, empregando diferentes estados de ánimo.
- Elaboración de glosarios musicais.
- Ampliación do texto lido suxerindo libros relacionados co tema.
- Búsqueda de información sobre un tema proposto.
- Selección de letras de cancións, ben aportadas por eles ben aportadas polo profesor, para a súa análise, comprensión, trata de temas transversais, p.ex. con motivo dunha efeméride (Día do Ruido, Día do Medio Ambiente, Día contra a Violencia, Día da Muller, Día dos Dereitos Humanos...)

13.5. Lecto-escritura no currículo de Música.

1.Saber seguir unha partitura musical con notación convencional, non convencional (partitura gráfica) e/ou musicogramas.

2.Identificar e saber interpretar os seguintes elementos musicais presentes nunha partitura musical, empregando as claves de Sol e de Fa:

- Ritmo: figuras e silencios. Compases de subdivisión binaria e ternaria. Signos de prolongación. Síncopas e notas a contratempo. Grupos de valoración especial.
- Melodía: notas alteradas (sostido, bemol), escalas diatónicas maiores e menores, intervalos.
- Harmonía: escalas diatónicas, cromáticas, pentatónicas,; tonalidade e armadura; acordes; cadencias; texturas (monofonía e polifonía).
- Forma: binaria, ternaria, rondó; canon.
- Indicacións de tempo, dinámica, carácter, articulación,etc.

Os procedementos empregados son:

- Coñecemento da representación gráfica do son no pentagrama.
- Lectura rítmico-melódica en diferentes compases.
- Lectura musical directa na interpretación vocal ou instrumental.
- Interpretación dunha secuencia rítmica e polirritmias
- Interpretación dun acompañamento baseado en acordes ou arpexios.

- Práctica na escrita de todos os elementos traballados.
- Análise dos elementos musicais nunha partitura.

3.Recoñecer os diferentes tipos de notación ou escritura musical nas diferentes etapas da historia da música:

- Grecia e Roma: notación alfabética
- Idade Media: notación cuadrada,emprego do tetragrama.
- Renacemento: notación romboidal, emprego do pentagrama.
- A partires do Barroco: notación contemporánea, emprego do pentagrama e figuras redondas.

13.6. Actividades de mellora da competencia lectora na área de Música.

(1). Traballos de investigación. Para a súa elaboración poden empregar as novas tecnoloxías e/ou a biblioteca de aula (ver itinerario lector).

(2) Uso das TIC:

- Aula virtual
- Para preparar as actividades complementarias e extraescolares organizadas polo departamento.
- Para realizar os traballos de investigación.
- Para traballar, reforzar ou ampliar certos contidos da materia. Uso das webquests.

(3).Itinerario lector.

Libros recomendados

1. Rose Tremain, *Música y silencio*, Edit. Salamandra, 2002 Tamén en edición de peto en Quinteto Edhasa. PVP: 8,95 euros.
2. Nina Berberova, *La reconstrucción de Mozart*, Edit. Circe, 1991
3. David Mason, *El afinador de pianos*, Edit. Salamandra, 2002. Tamén en edición de peto. Quinteto. PVP: 8,50 euros.
4. Vikram Seth, *Una música constante*, Edit. Quinteto Edhasa. PVP: 8,95 euros.
5. Alessandro Baricco, *Novecento. La leyenda del pianista en el océano*, Edit. Compactos Anagrama, 1999. PVP: 6,00 euros.
6. Alejo Carpentier, *Concierto barroco*, Edit. Alianza, Biblioteca A. Carpentier, 1998
7. Donna Leon, *Muerte en La Fenice*, Edit. Seix y Barral, 2004. Edición de peto. PVP: 6,95 euros.
8. Thomas Bernhard, *El malogrado*, Edit. Alfaguara, 1985
9. Haruki Marukami, *Sputnik, mi amor*, Tusquets Editores

10. Christopher Bram, *El célebre Doctor August*, Espasa Calpe, 2006
11. Philippe Sollers, *Misterioso Mozart*, Alba Editorial, 2003
12. Alejo Carpentier, *Ese músico que llevo dentro*, Alianza Editorial, 1987
13. Pascal Quignard, *La lección de música*, Edit. Funambulista, 2005
14. Doris Grumbach, *Música de cámara*, Edit. Bruguera, 1986
15. Jessica Douglas-Home, *Violet*, Edit. Circe, 1998
16. Toni Morrison, *Jazz*, Ediciones B.
17. Jean Rhys, *Déjales que le llamen jazz*, Edit. Penguin, 1995
18. Patrick Süskind, *El contrabajo*, PVP: 5,50 euros.
19. Montserrat Albet, *Mozart*, Editorial de peto Booket.
20. Batyas Gur, *Un asesinato musical*, Editorial Siruela
21. Robert Schneider, *Hermana del sueño*, Editorial Tusquets
22. Vernon Lee, *La voz maligna*, Editorial Atalanta.
23. Fernando Trías de Bes, *El coleccionista de sonidos*, Editorial Alfaguara.

Libros de consulta de Música para os fondos da biblioteca do Instituto

1. *Guía universal de la música clásica*. Editorial Ma non troppo.
2. *¿Qué es eso de la ópera?* Editorial Ma non troppo.
3. *Compositores de música clásica*. Diccionario Espasa. Edición a cargo de Marc Honnegger.
4. *Léxico de música*, Roy Bennett. Akal Editorial, 2003. *Guía Akal de la música*, Stanley Sadie. Akal Editorial
5. *¿Hay música en el hombre?*, John Blacking, Alianza editorial, 2006
6. *La música*, Alberto Ausoni, Electa Random House Mondadori, 2006.
7. *El ABC de la música clásica. Todo lo que hay que saber*, Eckhardt van den Hoogen, Editorial Taurus, 2004.
8. *Escuchar*, Fernando Palacios, Ediciones Fundación Orq. Fil. Gran Canaria, 1997.
9. *Música, imagínense*, Juan Ángel Vela del Campo, Simancas Editores, 1998.
10. *La naturaleza de la música*, Maureen McCarthy Draper, Edit. Paidós, 2002.
11. *El alma de Hegel y las vacas de Wisconsin*, Alessandro Baricco, Edit. Siruela, 1999.
12. *Mozart*, Gabriel Jackson, Edit. Península, 2006.
13. *La música en el cine*, Russell Lack, Edit. Cátedra, 1999.
14. *De Madonna al canto gregoriano*, Nicholas Cook, Música Alianza Editorial, 2001.
15. *Músicas del mundo*, Elizabeth Sharma, Akal Colección Entorno musical nº 8, 2006
16. *Diccionario Música* (2 volúmenes: I. Términos musicais II. Compositores). Editorial Ma non troppo.
17. *Diccionario Akal /Grove de la Música*. Editorial Akal.
18. *La dictadura del videoclip. Industria musical y sueños prefabricados*, Jon E. Illescas. Edit. El viejo topo, 2015.
19. *1000 discos que hay que escuchar antes de morir*, Edición dirixida por Robert Dimery, Editorial Grijalbo, 10ª edición, 2012.

Habitualmente nas clases adicaremos os primeiros minutos da mesma para afianzar os hábitos lectores do alumnado. O texto pode ser: fragmento dun libro, un artigo de prensa, etc.

Ademáis, propomos dende o departamento as seguintes lecturas:

- **Alumnado de 4º ESO:**

Deberá ler durante a Primeira Avaliación un (1) dos títulos de comic da listaxe que figura a continuación:

Biografías de compositores e intérpretes : 1. *Billie Holliday*; 2. *Glenn Miller*; 3. *Ella Fitzgerald*; 4. *Duke Ellington*; 5. *Charlie Parker*; 6. *Nat King Cole*; 7. *Louis Armstrong*. Todos os comics están publicados pola Editorial Nobel e lles serán facilitados pola profesora do grupo en formato dixital. A esta listaxe se engade outro libro : *Queen*, da editorial Reservoir Dogs.

- **Alumnado de 1º Bacharelato:**

Deberá ler ó longo do curso un (1) dos libros que se relacionan a continuación:

1. *Morir a los 27*; 2. *La décima sinfonía*; 3. *El violín del diablo*. J Autor: Joseph Gelinek.
4. *Lennon*, de David Foenkinos; 5. *Freddy Mercury*, editado en Greg Books.

13.7 Avaliación do plan de lectura

A avaliación continua permitirá comprobar a situación no proceso de mellora na competencia lectora. Criterios de avaliación:

→ Para 2º ESO:

- Comprensión da idea xeral e a intención comunicativa en todo tipo de textos e formatos, orais e escritos.
- Identificación das ideas principais e secundarias.
- A capacidade de extraer información explícita nos textos e a súa organización.
- Detectar na información as ideas implícitas.
- Orde e claridade nas exposicións orais.
- Expresar a opinión personal sobre as lecturas.
- Capacidade de uso das TIC na composición e recreación de textos.

→ Para 3º e 4º ESO:

- Distinguir información específica de información xeral.

- Capacidade para buscar e seleccionar ideas relevantes.
- Organización e coherencia en documentos escritos en papel e/ou dixitais.
- Ser capaces de dar explicacións facéndose entender e axudándose de diferentes medios de maneira ordenada e crítica.

- Valorar de xeito crítico o texto literario.
- Planificar e composición para o texto definitivo.

→ Para Bacharelato:

- Desenvolver a capacidade analítica e crítica do texto literario.
- Planificar o traballo de investigación de xeito máis sistemático.
- Manter a cohesión interna en documentos escritos e/ou dixitais, evitando as contradicións e incoherencias.

14. PLAN DE INTEGRACIÓN DAS TICS

As tecnoloxías teñen suposto unha auténtica revolución para o mundo da música e representan un potencial enorme á hora de modificar a aprendizaxe no eido da educación musical.

O alumnado pode acceder en calquera momento á inxente cantidade de información musical dispoñible na Rede (presentada en arquivos de audio, texto, imaxe e vídeo), favorecendo a ampliación dos seus coñecementos e construíndo novas aprendizaxes que se poderían relacionar cos propostos no currículo escolar.

Todo isto levaranos a repensar, quizais nun futuro non moi afastado, os deseños curriculares e a metodoloxía tradicional da aula, a función da aprendizaxe musical e incluso o papel que o profesorado deberá cumprir neste novo mundo tan complexo.

Na Rede podemos atopar información practicamente sobre todos os temas musicais e educativos que podamos imaxinar: arquivos de audio, partituras, imaxes, vídeos, bases de datos, software e, ata incluso, páxinas que pódennos permitir compoñer música ou interpretar música *online*.

Os recursos que presenta hoxe a Rede poderían permitirmos realizar moitas tarefas, como por exemplo:

1. Obter, de forma rápida, datos de interese musical: datas de obras, nomes de compositores, intérpretes e a súa produción, fichas de bandas sonoras de actualidade, etc.
2. Conseguir información actualizada sobre críticas de concertos e festivais musicais nacionais e internacionais; listas ou “rankings” de éxitos musicais; novidades discográficas, convocatorias musicais diversas, etc.
3. Consultar proxectos de traballo ou materiais didácticos de outros centros educativos.
4. Obter partituras, ficheiros de audio, secuencias de vídeo, etc.
5. Descargar ficheiros MIDI, para facer arranxos sobre eles posteriormente na aula.
6. Probar *software* musical adecuado ás necesidades do alumnado, como os programas Audacity, MuseScore, etc.
7. Localizar imaxes e copiar imaxes para ilustrar exposicións orais tanto do profesorado como do alumnado.
8. Visitar museos virtuais de instrumentos musicais.
9. Facer “viaxes” virtuais para coñecer outras culturas e escoitar exemplos das súas músicas.
10. Localizar recursos para deseñar actividades de investigación para o alumnado, como cazas de tesouros, webquest.

Como queda reflectido nos párrafos anteriores, son moitas as posibilidades que ofrece hoxe a tecnoloxía da información. É certo que a Rede e o uso dos programas informáticos musicais permite introducir un mundo musical novo, moi activo e vivo na aula de música pero para elo é preciso que se monten máis aulas de informática nos centros educativos, que se doten de ordenadores modernos ás propias aulas de música, que ao profesorado se lle ofrezca a posibilidade de participar en proxectos de formación tecnolóxica e de recursos multimedia musicais adecuados e dentro do seu horario lectivo, etc.

Mentres iso non sexa un feito, tentaremos utilizar os recursos que nos proporciona a Rede nas actividades xa comentadas anteriormente segundo as nosas posibilidades reais de poder utilizar as aulas de informática do centro.

O uso de Internet como recurso didáctico permitirá, nun futuro, que o alumnado desenvolva tarefas que non podía facer antes, e incluso facer outras

que xa podía realizar anteriormente, pero dunha maneira máis eficaz e amena para o propio alumnado.

Por todo isto, entendemos que o noso Departamento necesita a aula de Informática coa seguinte periodicidade: 2º e 3º de ESO, unha sesión ao mes; 4º de ESO e cursos de Bacharelato, catro sesións por trimestre. Estas necesidades son as mínimas e sería desexable podermos utilizar a devandita aula cando a precisemos.

15. PLAN DA CONVIVENCIA

Aprender a convivir forma parte das finalidades básicas da educación e constitúe un dos principais desafíos dos sistemas educativos actuais na procura de sociedades máis modernas, xustas e democráticas, cohesionadas e pacíficas. Os distintos espazos e experiencias compartidas polos sectores da comunidade educativa no centro escolar son un marco ideal e privilegiado para o fomento da convivencia pacífica e democrática, así como para a creación dunha atmosfera educadora e solidaria, asumindo que no ámbito da escola se reproducen os conflitos que están presentes na sociedade, e aos que o sistema educativo debe responder positiva e construtivamente.

Desde o departamento de música as accións encamiñadas a favorecer este plan da convivencia son as seguintes:

1. Nas actividades de índole práctico: instrumental/vocal/de movemento:
  - Aceptación e cumprimento das normas básicas ante a execución vocal, instrumental ou de movemento, de xeito individual ou colectivo.
  - Respecto ante as interpretacións dos demais.
  - Valoración do silencio como marco imprescindible para a práctica musical.
  - Cooperación e solidariedade en grupo, asumindo responsablemente o rol que cada uno debe realizar na agrupación musical.

- Conciencia da importancia da organización e integración no grupo para a realización das actividades colectivas.

- Interese e responsabilidade polo coidado e mantemento dos instrumentos da aula e dos propios.

2. Nas actividades auditivas:

- Respecto polo silencio nos exercicios onde a audición é unha ferramenta imprescindible.

- Tolerancia ante os xucios emitidos polos compañeiros.

3. Nas actividades extraescolares e complementarias:

- Saber manter un comportamento axeitado e correcto nos diferentes contextos musicais, asumindo os diversos roles, ben sexa como público ou como intérprete.

16. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

O Departamento de Música pretende que as actividades complementarias para o alumnado sexan enriquecedoras e mostren, mesmo en parte, o traballo desenvolvido nas aulas ao longo do curso académico.

Unha das propostas consiste na convocatoria dunha nova edición do Concurso de Construción Artesanal de Instrumentos Musicais, no que poderá participar o alumnado de 2º e 3º ESO. Esta actividade levarase a cabo no terceiro trimestre do curso e os instrumentos presentados serán expostos no centro.

Tamén se contempla a posibilidade de realizar un pequeno concerto de fin de curso, como xa se fixo en cursos anteriores, no que participarán alumnos da ESO e do Bacharelato.

En canto ás actividades extraescolares, aínda que o Departamento de Música considera de gran interese didáctico que o alumnado poida asistir a algún concerto en vivo, este tipo de actividades dependen máis da oferta que fagan institucións como o Auditorio de Galicia en Santiago de Compostela ou a Orquestra 430 con sede en Vigo así como A Fundación de Abanca, ou outras entidades. A oferta, neste sentido, é actualmente moi limitada e de alto custo económico, posto que supón un desprazamento fóra do Instituto e, moitas veces, fóra do horario académico.

En función da situación epidemiolóxica, suxerimos unha saída a Celanova, para coñecer o órgano da igrexa de San Rosendo, e dar un concerto didáctico, ademáis doutras actividades a desenvolver na vila.

En calquera caso, establecerase contacto con diferentes institucións como a Universidade Popular, para ver a posibilidade de asistir a algunha actividade do Taller de Construción de Instrumentos e tamén a posible visita ás distintas emisoras de radio que teñen sede na nosa cidade. En cursos académicos pasados recibimos no centro a visita didáctica da Escola de Música Tradicional E-Trad dependente da Universidade Popular. Desde o Departamento farase todo o posible por participar novamente nesta actividade. Tamén estamos pendentes de poder ofrecerlle ó alumnado unha actividade de ECOPERCUSIÓN no primeiro trimestre deste curso 2021-22.

A asistencia a concertos didácticos queda pendente de que chegue a oferta de prazas do Auditorio de Galicia ou do Palacio da Ópera de A Coruña así como de A Fundación da entidade Abanca en Vigo dentro do Programa “ Quedamos no palco” para asistir a concertos aínda que sexa fóra do horario escolar e dispoñendo sempre dun número moi escaso de entradas gratuitas para o alumnado.

Polas circunstancias derivadas da pandemia xerada polo COVID-19, non é posible de momento, no presente curso académico 2021-2022, programar nin realizar actividades fóra do centro ata que as autoridades sanitarias e/ou educativas o permitan.

18.PROCEDEMENTO DE INFORMACIÓN AO ALUMNADO SOBRE A PROGRAMACIÓN

♪ Información que se facilitará ao alumnado na primeira clase sobre a programación e desenvolvemento da materia:

-Material necesario para o desenvolvemento da materia.

- Obxectivos e contidos para cada curso.
- Criterios de avaliación e cualificación. Instrumentos e procedementos da avaliación.
- Información sobre a recuperación das materias pendentes.

19.- MARCO LEGAL. REFERENCIAS NORMATIVAS.

Para finalizar, cremos oportuno deixar a base sobre a que se elaborou a presente programación, feita tomando como referencia o marco legal que se reflicte a continuación.

- Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación (LOE), modificada parcialmente pola Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa (LOMCE).
- Real Decreto 1105/2014, do 26 de decembro, polo que se establece o currículo básico da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato (BOE do 3 de xaneiro de 2015).
- Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato (BOE do 29).
- Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 29). No caso das programacións didácticas de Educación Primaria, Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 9).
- Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta (DOG do 21).
- Resolución do 27 de xullo de 2015, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións no curso académico 2015/16 para a implantación do currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 29).

***ANEXO Á PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DO DEPARTAMENTO DE MÚSICA
PARA SITUACIÓNS DE SEMIPRESENCIALIDADE e ENSINO
VIRTUAL/TELEMÁTICO.***

PLAN DE CONTINXENCIA PARA O CURSO 2021-2022. IES CORUXO.

No caso de que as autoridades educativas propoñan un confinamento parcial ou total pola pandemia causada polo COVID-19, o Departamento de Música do IES Coruxo considera que a Programación Didáctica se mantería igual en canto ós obxectivos e ós contidos teóricos. Sen embargo, a parte práctica da materia,- eixe fundamental do ensino da música-, resultaría notoriamente afectada polos impedimentos que teríamos para levar a cabo a realización de montaxes instrumentais colectivos utilizando as frautas doces, outros instrumentos Orff ou os dispoñibles na aula. As actividades de lectura melódica e/ou rítmica así como as prácticas de percusión tamén resultarían imposibles de levar a cabo. Durante o curso pasado, a partires de marzo, ditas actividades de práctica instrumental foron resoltas de xeito bastante imperfecto a través da Aula Virtual facendo uso de medios audiovisuais e o alumnado fixo gravacións das obras estudadas previamente na aula nos meses anteriores. Pero temos que sinalar que foron moitas as dificultades atopadas polo alumnado,- dado o seu escaso manexo das ferramentas tecnolóxicas-, para o desenvolvemento de ditas actividades prácticas e o envío das mesmas a través da Aula Virtual.

Para as situacións de confinamento total ou semipresencialidade, a canle de comunicación e seguimento dos obxectivos propostos na Programación será a Aula Virtual do centro no entorno Moodle.

Neste curso 2020-2021 contemplamos desde o Departamento de Música as seguintes propostas de traballo e seguimento da Programación de darse un escenario de

- **ENSINO NON PRESENCIAL OU TELEMÁTICO/VIRTUAL: METODOLOXÍA
E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN**

Semanalmente,- ou quincenalmente dependendo do grao de dificultade da tarefa a desenvolver-, o alumnado recibirá as orientacións teóricas dos contidos obxecto de estudo a través da Aula Virtual ou dunha plataforma de videoconferencia (como Webex). A continuación, o alumnado deberá realizar as tarefas ou traballos encomendados polo profesorado na Aula Virtual, de xeito que poidan ser posteriormente remitidas ó profesorado para a súa corrección. Dentro da Aula Virtual o alumnado disporá dun apartado, Foro de Dúvidas, para facer as posibles consultas que se lle presenten durante a realización das tarefas encomendadas.

O traballo do alumnado será esencialmente individual, aínda que, nalgúns casos, podería proporse algún traballo colaborativo, se as circunstancias o permiten.

As tarefas e metodoloxía propostas son as seguintes:

- Realización de resumos e lecturas dos temas dos libros de texto de cada nivel.
- Realización dos exercicios e actividades propostas en cada tema dos libros de texto correspondentes a cada nivel académico para o seu envío por parte do alumnado a través da Aula Virtual para a súa posterior corrección polo profesorado.
- Visualización de vídeos en Internet con ligazóns de interese relacionados cos temas obxecto de aprendizaxe e que serán facilitados polo profesorado ó alumnado a través da Aula Virtual: documentais, películas, vídeos tutoriais explicativos, etc.
- Proposta e realización de tarefas facendo uso de aplicacións como Powerpoint, Genially, Moviemaker e outras similares.
- Proposta e realización por parte do alumnado de gravacións curtas de pezas coa frauta doce e envío deses arquivos en formato mp4 (que o alumnado pode facer usando sinxelamente os teléfonos móbiles) á Aula Virtual do centro. Para o estudo das obras de práctica instrumental ou vogal, o profesorado proporcionará vídeos tutoriais ó alumnado que lles facilite a práctica e o estudo das pezas previamente seleccionadas.
- Realización de actividades de investigación e búsqueda de información na Rede en páxinas especificamente musicais facilitándolle ó alumnado fontes bibliográficas axeitadas para cada actividade ou tarefa.
- A realización de cuestionarios e exames, que serán en gran parte de contidos teóricos, así como outras probas obxectivas só se poderá manter no caso de semipresencialidade.

- Escoita activa e análise de pezas musicais propostas polo profesorado e posterior realización de cuestionarios sobre as obras ou fragmentos de obras escoitadas.
- Desenvolvemento de exercicios de práctica de linguaxe musical, tanto melódicos como rítmicos.
- Identificación visual e auditiva dos instrumentos musicais: agrupacións orquestrais, agrupacións tradicionais, de música popular urbana, de outros períodos históricos...

Todas as actividades que deba realizar o alumnado que foran propostas polo profesorado do Departamento serán subidas ó Aula Virtual do centro e o alumnado utilizará preferentemente esa canle para o envío das tarefas encomendadas, que deberán ser enviadas en tempo e forma (respectando as datas sinaladas de comezo e entrega das tarefas) seguindo as instrucións do profesorado, para a súa corrección e cualificación.

Para calquera aclaración, resolución de dúbidas e consulta sobre a materia e as actividades propostas, o alumnado terá ó seu dispor, ademais da Aula Virtual, o correo electrónico corporativo do profesorado do Departamento de Música e as familias do alumnado poderán a través do Espazo Abalar e da Tutoría comunicarse co profesorado e facerlle chegar comentarios, consultas sobre a materia e outras dúbidas que poidan xurdir en relación coa situación académica dos seus fillos/as.

➤ **SITUACIÓN DE SEMIPRESENCIALIDADE.**

Para un escenario de semipresencialidade, e dependendo dos días/semana que o alumnado reciba atención presencial no centro e dependendo tamén de como sexa distribuída a súa carga horaria, a metodoloxía será basicamente a mesma que se contempla para o escenario de ensino telemático, coa salvedade de que o ensino en situación de semipresencialidade permitirá a realización e posterior corrección de probas obxectivas de contidos, teóricos e prácticos, na aula.

No caso de que o alumnado teña a posibilidade de desprazarse ó centro educativo, aínda que non sexa diariamente, esa situación facilitará a realización das mesmas actividades que son propostas para o ensino telemático pero contando coa participación frecuente do profesorado para a explicación de contidos teóricos e prácticos, utilizando os recursos explicativos e discursivos sobre o temario e os contidos da Programación e, así mesmo, resolvendo e aclarando “in situ” calquera dúbida que poida xurdir na realización das tarefas encomendadas.

Para o caso de ensino telemático total, o Departamento de Música valorará segundo as circunstancias todas as posibles modificacións (por eliminación de temas en cada nivel educativo, supresión de certas actividades ou propostas de exercicios, etc.) que se deban implementar para que o alumnado poida, aínda nese caso, alcanzar un nivel de suficiencia aceptable (tamén denominada de contidos mínimos) para a consecución dos obxectivos didácticos esenciais propostos na Programación Didáctica. No caso de confinamento ou ensinanza virtual total se adecuará na medida do posible a realización de probas ou cuestionarios en arquivos formato pdf con tempo limitado para a súa realización e entrega por parte do alumnado.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN

O Departamento de Música valorará as posibles modificacións (por eliminación de temas en cada nivel, supresión de certas actividades ou propostas de exercicios, etc.) dos criterios de avaliación e cualificación que sexan necesarias en caso de confinamento, atendendo sempre ás indicacións e instrucións que sexan debidamente comunicadas polas autoridades educativas autonómicas e que a Inspección e a Dirección do centro consideren oportunas ou de obrigado cumprimento para o profesorado.

Para a avaliación da aprendizaxe se terá en conta a realización e a entrega correcta das tarefas e actividades encomendadas. A regularidade na entrega das mesmas (total, parcial ou nula) e o respecto polos prazos otorgados para a súa realización tamén será tida en conta para unha avaliación positiva.

CUALIFICACIÓN NO CASO DE SEMIPRESENCIALIDADE

Para todos os cursos da ESO e Bacharelato:

- Probas obxectivas de práctica rítmica e/ou melódica, que pode ser instrumental ou vocal: **40 % sobre a cualificación da avaliación.**
- Probas obxectivas escritas de contidos teóricos e de audición musical: **25 % sobre a cualificación da avaliación.** Poden realizarse probas tipo test, probas de pregunta curta, cuestionarios de resposta múltiple así como outras probas que inclúan o manexo de ferramentas informáticas sinxelas.
- Resolución e entrega de tarefas, traballos de investigación e síntese, exposicións e presentacións de traballos tanto orais como escritas, individuais ou colaborativas; utilización regular e axeitada do material didácticos (incluíndo o caderno de clase e os

instrumentos musicais); o cuidado na expresión oral e escrita; a claridade e rigor na presentación dos traballos respectando o formato solicitado (pdf, mp4, vídeo, powerpoint,etc.); a actitude na aula, a actitude positiva fronte á materia, o respecto polas normas de convivencia na aula e no centro educativo, o espírito colaborativo nas actividades desenvolvidas na aula: **35 % sobre a cualificación da avaliación.**

CUALIFICACIÓN NO CASO DE ENSINO TELEMÁTICO/VIRTUAL

Para todos os cursos de ESO e Bacharelato:

- Probas obxectivas de práctica rítmica e /ou melódica, tanto instrumental como vocal: **20% sobre a cualificación da avaliación.**
- Probas obxectivas escritas de contidos teóricos e audición musical: **20 % sobre a cualificación.**
- Resolución e entrega de tarefas e actividades a través da Aula Virtual, traballos de investigación e síntese, presentacións en vídeo ou en formatos audiovisuais, cuidado na expresión oral e escrita; o esforzo por superar as limitacións propias: **60 % sobre a cualificación da avaliación.** A regularidade na entrega das tarefas así como o respecto polos prazos de entregas das mesmas tamén serán avaliados e cualificados.

MATERIAIS E RECURSOS PARA OS CASOS DE SEMIPRESENCIALIDADE E ENSINO TELEMÁTICO

- ✓ Libros de texto de cada nivel ou apuntamentos.
- ✓ Aula Virtual.
- ✓ Correo electrónico corporativo.
- ✓ Plataforma de videoconferencia (de ser posible e dispoñer de conexión).
- ✓ Arquivos con material informativo.
- ✓ Recursos dixitais.

Vigo, 17 de Setembro do 2021

Mónica Pérez Cortés- Xefa dpto.